

3

03457916

VRHOVNI SAVET ODBRANE

VOJNA TAJNA

STROGO POVERLJIVO

STENOGRAFSKE BELEŠKE

sa 25. sednice

VRHOVNOG SAVETA ODBRANE

- održane 30. avgusta 1994. godine -

SAVEZNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
VRHOVNI SAVET ODBRANE

SP 9-2

30.08.1994.

BEOGRAD

03457917

VRHOVNI SAVET ODBRANE

VOJNA TAJNA

STROGO POVERLJIVO

STENOGRAFSKE BELEŠKE

sa 25. sednice

VRHOVNOG SAVETA ODBRANE

- održane 30. avgusta 1994. godine -

BEOGRAD

03457918

STENOGRAFSKE BELEŠKE

sa 25. sednice

V R H O V N O G S A V E T A O D B R A N E
ODRŽANE 30. AVGUSTA 1994. GODINE

Sednica je počela s radom u 12,30 sati.

Prisustvovali su: Zoran Lilić, predsednik Savezne Republike Jugoslavije - predsednik Saveta; Slobodan Milošević, predsednik Republike Srbije i Momir Bulatović, predsednik Republike Crne Gore - članovi Saveta; dr Radoje Kontić, predsednik Savezne vlade; Pavle Bulatović, savezni ministar odbrane; general-pukovnik Momčilo Perišić, načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije; general-potpukovnik Blagoje Kovačević, zamenik načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije; i general-major Slavko Krivošija, načelnik Vojnog kabineta Predsednika SR Jugoslavije.

(Sednicu je stenografisao Jordan Živanović, viši debatni stenograf - redaktor u Kabinetu Predsednika SRJ).

Predsedavao je Zoran Lilić, predsednik SRJ.

ZORAN LILIĆ:

Predlažem da počnemo s radom.

Otvaram 25. sednicu Vrhovnog saveta odbrane.

Za današnju sednicu predložen je sledeći

D n e v n i r e d :

1. RAZMATRANJE AKTUELNE VOJNO-POLITIČKE I BEZBEDNOSNE SITUACIJE
2. TEKUĆA PITANJA.

Mi nismo ništa planirali pod Tekućim pitanjima, ali ako bude pitanja, razmotrićemo ih pod ovom tačkom.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda:

1. RAZMATRANJE AKTUELNE VOJNO-POLITIČKE
I BEZBEDNOSNE SITUACIJE

Predlažem da saslušamo uvodno izlaganje koje je pripremio načelnik Generalštaba sa svojim saradnicima, a da posle toga - po ustaljenom običaju - obavimo deo posla koji je u nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane.

Generale, izvolite!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodo, u odnosu na poslednju sednicu Vrhovnog saveta odbrane došlo je do izvesnih promena, koje ćemo u odnosu na drugu varijantu istaći u današnjoj analizi.

Znači, današnja analiza bi obuhvatila, pored one druge varijante prošli put iznete, tri bitne promene, a to je:

- Odnos Vlade SR Jugoslavije prema krizi u Republici Srpskoj,
- Stalna pretnja dolaska posmatrača na prostor SRJ, i
- Treća stvar, koja je sada izvesna, a onda je bila neizvesna, da su se na referendumu u Republici Srpskoj izjasnili da ne prihvataju Mirovni plan za rešavanje bosanske krize.

Plan današnjeg rada bi išao na sledeći način: pukovnik Krga izneo bi zaključke iz procene opasnosti koja spolja pretila SRJ, general Dimitrijević izneo bi zaključke iz procene o opasnosti koja pretila Jugoslaviji iznutra, i treća, general Simić izneo bi mere koje mi predlažemo da se preduzmu na nivou Vrhovnog saveta odbrane, na nivou Savezne vlade i da iznese mere koje mislimo mi preduzeti na nivou Generalštaba, ako se opasnost po bezbednost SRJ bude nastavljala u kontinuitetu kako je do sada izražena.

Predlažem, ako se slažete, da pukovnik Krga uzme reč.

BRANKO KRGA:

Gospodine predsedniče, gospodo,
Izneo bih zaključke iz procene novih aspekata uticaja stranog faktora na razrešenje krize u bivšoj Bosni i Hercegovini.

ni, a posebno bih se osvrnuo na odraz tih procesa na međunarodni položaj i bezbednost SR Jugoslavije.

U razrešenju krize na prostoru bivše Bosne i Hercegovine pojavile su se tri bitno nove činjenice:

prvo, jasno opredeljenje SR Jugoslavije u prilog prihvatanja Mirovnog plana,

drugo, raskid odnosa sa rukovodstvom Republike Srpske i s tim u vezi aktuelizacija problema posmatrača, i

treće, upravo je održan referendum u Republici Srpskoj.

Ove činjenice međunarodna zajednica svestrano i detaljno procenjuje, donosi zaključke, planira i preduzima mere. Definitivnih i jedinstvenih stavova po ovim pitanjima još uvek nema, ali se, ipak, naziru neka bitna obeležja.

Nakon jasnog i odlučnog opredeljenja SR Jugoslavije za prihvatanje Mirovnog plana Kontakt grupe, već se uočava da je to apsolutno podržano od svih subjekata međunarodne zajednice.

Nakon dužeg vremena izolacije i optuživanja, nazire se bitno novi odnos međunarodne zajednice prema Saveznoj Republici Jugoslavije, koji joj daje šansu da popravi svoj međunarodni položaj. Na to ukazuje poseta Kozirjeva, dolazak francuske parlamentarne delegacije, kao i povoljniji tretman SRJ u stranim sredstvima javnog informisanja, uključujući nemačka i američka.

Pored toga, očigledno je da je opredeljenje SRJ za Mirovni plan, za sada, smanjilo tenzije u pristupu međunarodne zajednice za rešavanje krize u bivšoj BiH i dovelo do relativizacije ranije najavljenih oštrijih mera. To se, pre svega, odnosi na barem privremeno odustajanje od dovodjenja jakih snaga NATO-a radi nametanja mira. Na ovakvu odluku, prema našim saznanjima, uticale su i neke balkanske zemlje: Rumunija, Bugarska, Grčka koje su za vreme poseta američkog ministra odbrane, Perija, sugerisale da se ne ide na eskalaciju rata, pri čemu je postignuta saglasnost o prebaziranju dela američkih snaga sa centralno-evropskog na južno-evropsko bojište.

Pošto su se SAD, izgleda, zadovoljile sa ovakvim rešenjem, bitno je smanjen njihov interes da dovode snage na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Cenimo da je pozitivna ocena reagovanja Savezne Repub-

like Jugoslavije od strane medjunarodne zajednice u znatnoj meri amortizovala i ratničko raspoloženje Hrvatske prema Republici Srpskoj Krajini, o čemu svedoče nedavne izjave Kinkela, pa i Tudjmana.

Od strane medjunarodne zajednice podržan je i prekid odnosa SRJ sa Republikom Srpskom. Međutim, neke zemlje još uvek u to izražavaju sumnju i traže dokaze, pored ostalog, i kroz uvođenje institucije posmatrača na Drini. Pri tome se špekuliše sa ocenom da su sankcije bile opravdane, jer su navodno prisilile rukovodstvo SRJ na ovakav potez. U nekim zemljama se i dalje tvrdi da SRJ još uvek nije preduzela sve što može kako bi bosanske Srbe privolela da prihvate mir.

Izgleda da je Zapad došao do zaključka da su podsticaji međusobnih sukoba Srba i sankcije efikasniji instrumenti za ostvarivanje njihovih interesa, nego rizična upotreba sopstvene oružane sile sa kojom su mesecima pretili. Glavni nosioci zahteva za ovo su SAD, za koje kontrola najavljenih mera predstavlja principijelno pitanje i teško je verovati da će od toga lako odustati.

Ukoliko bi se nastavili pritisci u pravcu prihvatanja posmatrača, smatrao da bi ovaj problem trebalo razmotriti sa političkog, vojnog, bezbednosnog, psihološkog, ekonomskog i drugih aspekata i zauzeti jasne stavove kako bismo mi, a ne medjunarodna zajednica, držali inicijativu.

Cenimo da bi, eventualno, prihvatanje posmatrača imalo sledeće negativne posledice:

Prvo, jugoslovensko rukovodstvo bi od strane većine opozicionih partije bilo optuženo za zapostavljanje nacionalnih interesa i ugrožavanje suvereniteta zemlje.

Drugo, došlo bi do institucionalizacije stranih posmatrača na našoj granici, čime bi jugoslovenska država odredjeni način priznala celovitost Bosne i Hercegovine, kao i to da nije u stanju da kontroliše sprovođenje mera koje je sama donela.

Treće, znatno bi se smanjile mogućnosti pomoći Republici Srpskoj, što bi, ako bi Zapad nastavio da intenzivnije pomaže Muslimane, dovelo do toga da Srbi trpe velike gubitke, a to bi sigurno izazvalo i niz negativnih reakcija.

Četvrto, stalno prisustvo stranih posmatrača na granici moglo bi da dovede do namernog izazivanja raznih incidenata itd.

Pozitivni efekti prihvatanja posmatrača bili bi:

Prvo, neuvođenje novih i eventualno postepeno skidanje postojećih sankcija.

Drugo, potvrdila bi se kooperativnost jugoslovenskog rukovodstva i moguće bi došlo do vraćanja SRJ u barem neke forume međunarodne zajednice.

Odbijanje posmatrača imalo bi, uglavnom, suprotne efekte od njihovog prihvatanja, od kojih je najteži, gotovo sigurno, zadržavanje postojećih, a moguće i uvođenje novih sankcija, sa svim negativnim posledicama koje bi iz toga mogle da proizadju.

S tim u vezi, smatramo da bi prilikom razmatranja ovog pitanja trebalo imati u vidu sledeće:

U kontaktima sa stranim predstavnicima trebalo bi insistirati da to pitanje, uopšte, ne dodje na dnevni red Saveta bezbednosti i da se skidanje sankcija veže za jasnu podršku Mirovnog plana od strane SRJ, a ne za prihvatanje posmatrača. Ukoliko se razmatranje ovog pitanja nametne, onda bi trebalo nastojati da se, ipak, ne donese odluka o njihovom upućivanju, pri čemu bi se mogli koristiti sledeći argumenti:

Prvo, da je SRJ sama, bez spoljnog pritiska, donela odluku o prekidu odnosa sa rukovodstvom Republike Srpske i da je u stanju to da kontroliše.

Drugo, naglasiti da međunarodna zajednica ima mogućnost da saobraćaj na granici SRJ i Republike Srpske kontroliše tehničkim sredstvima iz vazduha i opservacijama diplomata.

Treće, istaći da dosadašnjom kontrolom, u kojoj je već učestvovala međunarodna zajednica, nije otkriveno narušavanje uvedenih mera, pa prema tome, nema ni mesta sumnjama.

Ako se postavljanje posmatrača, ipak, ne bude moglo izbeći, trebalo bi nastojati da se negativni efekti svedu na minimum i to usloviti potpunim ukidanjem sankcija, osiguranjem poštovanja primirja i obustavom isporuka naoružanja i vojne opreme Vojsci muslimansko-hrvatske federacije; svodjenjem broja posmatrača na minimum; vremenskim ograničavanjem njihovog boravka itd.

Posebno bi trebalo naglasiti da SRJ zadržava pravo da preispita prekid odnosa sa Republikom Srpskom i opredeli svoja reagovanja ako bi međunarodna zajednica, eventualno, izigrala dogovor.

Cenimo da zaoštavanje pitanja posmatrača od strane SAD i drugih nije samo po sebi cilj. Time se želi postići mnogo više: izvršiti dalji pritisak na Republiku Srpsku, testirati kooperativnost rukovodstva SRJ, skrenuti pažnju sa neuspeha dosadašnjih mirovnih inicijativa, usavršiti problem sankcija kao instrumenta upravljanja krizom, a što je za nas najgore - neki imaju pretenzije da time izazovu raskol u srpskom nacionalnom biću, sa brojnim negativnim reperkusijama za Srbe sa obe strane Drine.

Više činjenica ukazuje da, čak i kada bismo prihvatili posmatrača, to ne bi automatski dovelo do potpunog ukidanja sankcija i mira na našim prostorima. Već se pominje da bi bili postavljani neki novi uslovi, kao što su rešavanje pitanja statusa Republike Srpske, moguće otvaranje pitanje autonomije Kosmeta i Vojvodine, pitanje prava čoveka, kooperativnost sa Međunarodnim sudom za ratne zločine itd.

Mada smo razvoj događaja u slučaju odbijanja Mirovnog plana od strane Republike Srpske nedavno analizirali, neki novi činioci ukazuju na mogućnost izvesne korekcije međunarodno predviđenog scenarija. Prema tome, posle objavljivanja rezultata referenduma, dalji razvoj situacije i reagovanje stranog faktora moguće je u tri osnovne varijante:

Prva varijanta - da međunarodna zajednica prizna neuspeh dosadašnjem Mirovnog plana Kontakt grupe, da to prihvati kao činjenicu koja je potvrđena referendumom, kao najvišim oblikom demokratskog izražavanja naroda i istovremeno nastavi sa traženjem novih puteva za rešenje krize. Ovaj novi pristup mogao bi da se realizuje kroz izvesnu korekciju postojećeg ili izradu potpuno novog Mirovnog plana.

Na mogućnost ovakvog razvoja događaja ukazuje i činjenica da su SAD posle raspisivanja referenduma ostavile mogućnost Republici Srpskoj da se do 15. oktobra definitivno izjasni o Mirovnom planu, iako su cenile da će odgovor naroda biti negativan.

I najnovije izjave koje je izneo Kozirjev govore o zainteresovanosti za nastavak mirovnog procesa.

Postoji izvesna mogućnost da se rešenje krize potraži i u potpunom, čak i prisilnom razoružanju Vojske muslimansko-hrvatske federacije, kao i Vojske Republike Srpske, uz nametanje mirovnog rešenja pod protektoratom međunarodne zajednice.

Druga varijanta - da međunarodna zajednica donese odluku da se povuče i ostavi sukobljene strane da se ratom iscrpe i da im onda nametne rešenje, što može da otpočne u bilo kom periodu rešavanja krize. U ovoj varijanti došlo bi do povlačenja snaga UNPROFOR-a, potpune izolacije teritorije bivše Bosne i Hercegovine, nekontrolisanog ubacivanja raznih plaćenika, dotura naoružanja i vojne opreme i rasplamsavanja borbenih dejstava na čitavoj teritoriji. Vojska Republike Srpske ovakvu situaciju mogla bi da iskoristi i čak popravi svoj strategijski položaj. Međutim, u kasnijoj fazi razvoj događaja bio bi krajnje nepredvidiv.

Cilj opredeljenja međunarodne zajednice za ovakav scenario bio bi da strada što više Muslimana i Srba i na taj način se stvori prostor Hrvatsima, što se uklapa u planove germansko-vatikanskog bloka.

Razvoj događaja po ovoj varijanti mogao bi da ima niz nepredvidivih reperkusija na bezbednost SRJ, uključujući i mogućnost prenošenja borbenih dejstava na njenu teritoriju, kako od strane vojske muslimansko-hrvatske koalicije, tako i Vojske Republike Srpske.

Treća varijanta - da međunarodni faktori podju od činjenice da je Mirovni plan Kontakt grupe definitivno odbačen od strane Republike Srpske i da pristupe njegovom nametanju kroz sprovođenje najavljenih kaznenih mera. Ove mere mogle bi da se realizuju kroz tri faze:

Prva faza dobila bi na intenzitetu posle 15. oktobra, ako se do tada ne bi našlo rešenje za naknadno prihvatanje Mirovnog plana od strane Republike Srpske i imala bi sledeće obeležje: Međunarodna zajednica bi, slično kao i do sada, nastavila sa tajnim isporukama naoružanja i vojne opreme Muslimanima i Hrvatima, uz podsticaj njihovih ofanzivnih dejstava, vršila bi svestran pritisak na Republiku Srpsku, došlo bi do proširenja bezbednosnih i stvaranja ekskluzivnih zona; Vojsci Republike Srpske bi bili postavljeni ultimatum da napusti višak teritorije, za čije

nepoštovanje bi bila kažnjavana selektivnim vazdušnim udarima.

Cilj preduzetih mera u ovoj fazi bio bi da se Srbi sabiju na teritoriju definisane Planom Kontakt grupe i prisile na prihvatanje Plana, ali u nepovoljnijim uslovima.

Cenimo da bi u ovoj fazi Vojska Republike Srpske, ipak, bila u stanju da se više meseci uspešno suprotstavlja protivniku - na to ukazuje i sadašnji odnos snaga sukobljenih strana.

Razvoj događaja u ovoj fazi imao bi niz negativnih posledica na bezbednost SRJ, kao što su upad oružanih grupa, izazivanje oružanih provokacija, pojačana kontrola granice na Drini od strane međunarodne zajednice radi utvrđivanja da li SRJ dosledno sprovodi svoju odluku o blokadi Republike Srpske itd.

Druga faza bi otpočela nakon konstatacije da Republika Srpska još uvek nije spremna da prihvati mirovno rešenje i imala bi sledeće karakteristike: ukidanje embarga na isporuke naoružanja i vojne opreme Muslimanima i Hrvatsima, intenziviranje njihovih ofanzivnih dejstava, povlačenje većeg dela snaga UNPROFOR-a, pojačane vazdušne udare po položajima Vojske Republike Srpske itd. U ovoj fazi bi bio cilj da se Srbi žestoko kazne i konačno prinude da prihvate Mirovni plan Kontakt grupe. Vojska Republike Srpske bi u takvim uslovima mogla da izdrži dva do tri meseca, a nakon toga prednost bi postepeno prelazila na stranu muslimansko-hrvatske koalicije. Međunarodna zajednica bi nastojala da ostvari kontrolu nad borbenim dejstvima i uspostavi približan balans snaga.

Ovakav razvoj situacije bi navedene negativne efekte po našu bezbednost značajno potencirao.

Treća faza bi otpočela ukoliko bi se pokazalo da sve prethodne mere nisu prinudile Srbe da prihvate Mirovni plan. Karakteristike ove faze bile bi: masovna isporuka naoružanja i vojne opreme Muslimanima i Hrvatima, dolazak većeg broja stranih plaćenika, definitivno povlačenje UNPROFOR-a, potpuno stavljanje NATO-a i Vojske Republike Hrvatske na stranu muslimansko-hrvatske federacije. Na ovaj način, Vojska muslimansko-hrvatske federacije bi došla u superioran položaj i bila u stanju da izvodi ofanzivna dejstva širih razmea, sa težištem na pravcima: Olovo - Nišići - Sarajevo, Tuzla - Brčko, Bihać - Slunj - Ogulin, a verovatno bi istovremeno otpočela dejstva Vojske Republike Hrvatske protiv

Republike Srpske Krajine.

Cilj međunarodne zajednice u ovoj fazi bio bi razbijanje Vojske Republike Srpske, likvidacije Republike Srpske kao države i uspostava unitarne Bosne i Hercegovine. U ovakvim uslovima vreme bi izrazito radilo protiv Vojske Republike Srpske. Dugoročno, ona bez pomoći ne bi mogla da se suprotstavi napadima muslimansko-hrvatskih snaga i doživela bi, najverovatnije, više poraza.

Ovakav razvoj događaja bi imao krajnje nepovoljan odraz na bezbednost SRJ, što bi se manifestovalo kroz sledeće: oštre optužbe opozicije na račun državnog i vojnog rukovodstva za zapostavljanje nacionalnih interesa, pokušaj formiranja paravojskih jedinica i njihovo upućivanje u pomoć Republici Srpskoj, izazivanje raznih incidenata uključujući i oružane provokacije na teritoriji SRJ kroz napade na vojne objekte, ličnosti, idejne protivnike i drugo, što bi moglo da poprimi oblik građanskog rata; dolazak većeg broja izbeglica; izazivanje socijalnih nemira i namerna opstrukcija realizacije Programa za ekonomski oporavak zemlje; mogućnost pobune secesionističkih snaga na Kosmetu, Raškoj oblasti, Vojvodini itd.

Analizirajući reagovanja međunarodne zajednice, cenimo da je u ovom trenutku, ipak, realnija varijanta daljeg traženja političkog rešenja krize na prostoru bivše Bosne i Hercegovine, sa mogućim raznim modifikacijama. Pri tome, pored izvesnih razlika u pristupu, izgleda da su se važniji spoljni činiooci, ipak, saglasili u tome da ne dopuste izrazitu pobeđu nijedne strane kao ni stvaranje etnički čisti državnih tvorevina - ni srpske ni muslimanske.

Zaključci:

Prvo, opredeljenjem SRJ za podršku Planu Kontakt grupe stvoreni su samo početni uslovi za veći direktni uticaj na mirovni proces i poboljšanje tretmana Jugoslavije u međunarodnoj zajednici. Pošto kod glavnih faktora međunarodne zajednice ima razlika u rešavanju krize, pri čemu su SAD za oštriju, a evropske zemlje, posebno Rusija, za blažu varijantu, smatramo da bi to trebalo iskoristiti za plasiranje naših stavova i interesa.

Drugo, definitivno odbijanje Mirovnog plana od strane Republike Srpske otvara prostor stranom faktoru za primenu vrlo različitih varijanti daljeg upravljanja odnosno razrešenja krize, prvenstveno radi realizacije svojih ciljeva. Eventualno postizanje konačnog cilja u jednoj, podrazumeva odustajanje od prelaska na naredne faze. Praksa je pokazala da su, pri tome, mogući razni obrti.

Za interese SRJ najpovoljnije bi bilo da se dalje reagovanje međunarodne zajednice odvija po prvoj varijanti, tj. da se nastavi mirovni proces.

Treće, radi toga, kao i radi neutralisanja negativnih efekata uticaja stranog faktora na međunarodni položaj i bezbednost SRJ, nužno je nastaviti sa naporima da se međunarodna zajednica ubedi da i dalje težišno deluje na pravcu mirnog raspleta krize. U tom smislu, na odgovarajući način trebalo bi ispoljiti uticaj na Republiku Srpsku, jer je uspostava mira naš zajednički i primarni nacionalni i državni interes.

Četvrto, iako je situacija u našem regionu i dalje eksplozivna, cenimo da u ovom trenutku, sa stanovišta uticaja stranog faktora, SRJ ne pretili neposredna opasnost od strane oružane agresije. Zbog toga, za sada ne bi trebalo preduzimati mere podizanja borbene gotovosti Vojske Jugoslavije, već dosledno sprovoditi postojeće, pri čemu bi posebno bez iritiranja međunarodne javnosti trebalo demonstrirati visoki patriotizam, opredeljenost za mir, ali čvrstu rešenost da se odlučno suprotstavimo svakom eventualnom pokušaju ugrožavanja naše bezbednosti.

Peto, težište naše aktivnosti u ovom periodu trebalo bi da bude na političko-diplomatskom, informativno-propagandnom i obaveštajno-bezbednosnom planu, kako bismo realno sagledali i procenjivali sve relevantne činioce uticaja spoljnog faktora, valorizovali početno poboljšanje međunarodnog položaja i na taj način učvrstili bezbednost SRJ.

Gospodine predsedniče, ja sam završio.

ZORAN LILIĆ:

Reč ima general Dimitrijević.

ALEKSANDAR DIMITRIJEVIĆ:

Gospodine predsedniče, gospodo,

Dozvolite mi da, uvažavajući već rečeno, iznesem zaključke iz procene bezbednosne situacije u SRJ, naravno u kontekstu razrešenja krize u bivšoj Bosni i Hercegovini.

Ukupnu složenost bezbednosne situacije u SRJ, u velikoj meri, opterećuju stavovi i aktivnosti rukovodstva Republike Srpske, kako u odnosu na spoljno okruženje, tako i na unutrašnjem planu.

Dosadašnje postavljanje ovog rukovodstva u odnosu na Plan Kontakt grupe u znatnoj meri ostavlja Zapadu, pre svega, SAD prostor za prilagođavanje opcija i stavova prema SRJ, koji im u datom trenutku najviše odgovaraju.

Nerealne procene i neadekvatni potezi su po svim parametrima ono što se od tog rukovodstva može najverovatnije očekivati i u narednom periodu. Takvo ponašanje otvara dilemu - ne ide li ono upravo na ruku američkim planovima? Neki elementi ukazuju da i takve procene imaju osnova, što bi značilo da SAD na taj način žele da se kriza prenese na prostor SRJ i osloncem i u sprezi sa snagama iznutra pokuša izazvati njena destabilizacija.

Javno zalaganje SAD za mir nikako ne znači da im je do mira, zaista, stalo, odnosno da su se opredelile za prestanak rata na ovim prostorima.

U takvim uslovima, brojni pokazatelji ukazuju da se rešenje bosansko-hercegovačke krize, pre svega, potezi koje će povući rukovodstvo Republike Srpske, najdirektnije reflektuju na stanje bezbednosti u SRJ.

Dosadašnji razvoj događaja već je u izvesnoj meri uticao na unutrašnju polarizaciju snaga. Nastalu situaciju prevažodno koriste određene političke snage, oličene u pojedinim opozicionim, a posebno ekstremno desnim strankama i njihovim liderima, videći u tome svoju šansu za osvajanjem vlasti, bilo iznudjivanjem političkim sredstvima ili silom.

U svakom slučaju, zvaničnu politiku SRJ i odnos prema Republici Srpskoj ove snage koriste za polarizaciju građana, čime žele da pokušaju destabilizaciju postojećeg sistema i izazovu nepoverenje srpskog i crnogorskog naroda u državno, ali i vojno rukovodstvo.

Rame uz rame ovim snagama nalaze se pripadnici ratno-profiterskog i kriminogenog lobija sa obe strane Drine, deo medija, inteligencije, odredjene snage u dijaspori, kao i ekstremni deo Srpske pravoslavne crkve koja, opredeljujući se za stavove rukovodstva Republike Srpske, nedvosmisleno ulaze u politiku sa tezom da je "nastupio odlučujući trenutak da se legitimna vlast pokuša srušiti".

Nema sumnje da svim tim snagama kao povod za izraženu konfrontaciju zvaničnoj politici služe događaji u i u vezi sa Republikom Srpskom, a da je stvarni razlog u borbi za vlast. U tome nastoje i nastojaće da deluju sinhronizovano sa svojim pristalicama i istomišljenicima u Republici Srpskoj, Srpskoj Krajini i inostranstvu.

Brojni pokazatelji ukazuju na visok stepen sinhronizacije ukupnih destruktivnih aktivnosti svih ovih snaga, što navodi na zaključak o rukovodjenju iz jednog centra, pri čemu, ako se zna u čijem bi to interesu moglo biti, ne možemo izbeći konstataciju o visokom stepenu involviranosti stranog faktora, pre svega SAD, ne samo u smislu podrške, već i u direktnom rukovodjenju i usmeravanju krize.

U takvim uslovima, posebnu pažnju zaslužuju militari-zovani delovi pojedinih stranaka: Srpske radikalne stranke, Stranke srpskog jedinstva, Srpske narodne obnove, Srpskog pokreta obnove, SDS u Republici Srpskoj i Srpskoj Krajini i SDS srpskih zemalja, koje već imaju formirane paravojne odnosno vojne jedinice na prostoru Republike Srpske i Srpske Krajine. U svemu ovome prednjači Srpska radikalna stranka, koja je svojim članovima na prostoru SRJ već izdala direktivu da se obavezno odazivaju na pozive vojnih organa, idu u jedinice Vojske Jugoslavije, spoje se sa oružjem i - čekaju.

Rukovodstvu Srpskog četničkog pokreta je dat zadatak da ljudstvo drži na okupu, vrše pripreme, pa čak i izbor i pripremu pećina za boravak u njima, i provode druge aktivnosti usmerene na pripreme za moguće oružane sukobe. Ova stranka intenzivirala je i upućivanje svojih dobrovoljaca u Republiku Srpsku i Srpsku Krajinu, a poznato je da ona već u Republici Srpskoj ima nekoliko

svojih jedinica ranga bataljona.

I druge od pomenutih stranaka imaju svoje dobrovoljce u Republici Srpskoj i Srpskoj Krajini koji bi, u slučaju izazivanja sukoba na ovim prostorima, nastojali da sa svojim istomišljenicima oružjem otkažu poslušnost i predju na ovu teritoriju, a svoje raspuštene paravojne formacije na ovim prostorima mogle bi relativno lako okupiti i organizovati.

Na psihološko-propagandnom planu Srpska radikalna stranka već plasira teze da u ministarstvima unutrašnjih poslova republika i Vojsci Jugoslavije ima veliki broj svojih članova i simpatizera, čime pokušava da ove institucije kompromituje i izazove nepoverenje organa vlasti i ostalih građana u njih.

Separatističke snage na Kosovu i Metohiji i Raškoj oblasti podržavaju - bar javno - mere Savezne vlade u meri koja odgovara njihovim ciljevima. Raskoli unutar Demokratskog saveza Kosova, kao i ostali indikatori, ukazuju da je u ovom trenutku malo verovatno da će strani faktori ići na aktiviranje šiptara na oružanu pobunu, iako ne treba isključiti mogućnost izazivanja sukoba na Kosovu ili Sandžaku baš od onih struktura iz redova ekstremista u srpskom i crnogorskom narodu, kao što ne treba isključiti mogućnost da to učine i ekstremisti iz redova Albanaca ili Muslimana.

Međutim, u varijanti da dodje do oružanih sukoba na drugim prostorima u SRJ, verovatnoća da se aktivira Kosovo ili Sandžak postaje daleko veća.

Stranka demokratske akcije za Sandžak je, i pored smena u vrhu, što će voditi unutrašnjoj polarizaciji snaga, dobila usmerenja da ne napada i bilo čime provocira rukovodstva republika Srbije i Crne Gore i SRJ, a ponudjeni plan Kontakt grupe smatra prihvatljivim i za Muslimane u Raškoj oblasti, jer im je obezbeđen koridor sa maticom u bivšoj Bosni i Hercegovini koji će, kako računaju, u slučaju neprihvatanja plana od strane Srba iz Bosne dobiti i silom, nastojeći da pri tome internacionalizuju pitanje Muslimana u SRJ i ne odustajući od, u krajnjem, oružane opcije.

Separatističke snage u Vojvodini nastoje, takodje, da ojačaju svoje pozicije posle raskola u Demokratskoj zajednici vojvodjanskih Madjara, u čemu traže podršku zvaničnih vlasti Madjarske,

odakle je i potekla inicijativa za uspostavljanje dijaloga i saradnje između Demokratske zajednice vojvodjanskih Madjara, Saveza vojvodjanskih Madjara i Demokratskog saveza Hrvata Vojvodine.

Uz sve pomenute, ne treba izgubiti iz vida i jedan broj jedinica u Republici Srpskoj, čiji su komandanti pod uticajem pojedinih stranačkih vodja sa ovih prostora.

U takvim uslovima neprijatelji SRJ i, u osnovi, neprijatelji srpskog i crnogorskog naroda će nastojati da postojeće stanje iskoriste za dublju polarizaciju građana SRJ na pristalice zvanične politike i ostale. Istovremeno, moglo bi doći do sve većeg približavanja stavova opozicionih političkih partija sa stavovima koji su protivni stavovima zvanične politike. Paralelno s tim, približavaće se i militantne snage u vidjenju metoda pokušaja nasilnog rušenja vlasti.

Pri tome, povodi za eskalaciju sukoba mogu biti različiti, ali je za očekivati da će im prethoditi pokušaji da se zvanična politika SRJ pred Zapadom i svetom diskredituje i prikaže nedoslednom.

Eventualno prihvatanje posmatrača na granici prema Republici Srpskoj, što u ovom trenutku nije bez realne osnove sa određenim modalitetima i uslovima i makar samo načelno, ove snage bi nastojale iskoristiti za izazivanje nezadovoljstva građana, prikazujući to kao izdaju nacionalnih i državnih interesa, što bi za posledicu moglo imati dalje produbljivanje sukoba.

Militantne stranačke snage mogle bi svoje aktivnosti planirati i prema granici SRJ sa Republikom Srpskom i to sa dvostrukim ciljem:

Prvo, da pokušaju diskreditovati stavove i politiku SRJ na taj način što bi vlastite pokušaje upućivanja konkretne pomoći u ljudstvu i tehničkim materijalnim sredstvima u Republiku Srpsku pred svetom prikazivali kao kršenje obaveza i dogovora na planu uspostavljanja mira od strane zvaničnih organa.

Drugo, da sprečavanje slanja takve pomoći od strane zvaničnih organa angažovanjem ministarstava unutrašnjih poslova i Vojske Jugoslavije iskoriste za stvaranje nezadovoljstva kod dela građana i incidente. Za izazivanje nezadovoljstva građana koristili bi pozive na okupljanja, organizaciju raznih mitinga,

demonstracija i drugih okupljanja, pri čemu računaju i na socijalne probleme jednog broja građana. U tom smislu, sve su očigledniji pokušaji da se opozicija okupi u jedinstveni front za zajedničko delovanje, uz istovremeno korišćenje svih prilika za diskreditaciju zvanične politike.

S tim u vezi, prisutne su brojne špekulacije sa Vojskom Jugoslavije i snagama ministarstava unutrašnjih poslova republika. Za Vojsku Jugoslavije, u nedostatku novih, kopa se po starim gresima, u čemu imaju pomoć razvlašćenih nezadovoljnika ili se od pojedinih slučajeva nastoje stvoriti afere u opozicionim medijima i iste okvalifikovati kao pojave. Svesne značaja postizanja svojih ciljeva u odnosu na Vojsku Jugoslavije i MUP, brojne stranačke aktivnosti biće najverovatnije usmerene u tom pravcu. U tom smislu, realno je očekivati i povećan broj napada na Vojsku Jugoslavije od strane ovih snaga, pa i nasrtaje na vojne objekte i imovinu, stvaranje nepoverenja u njen sastav, obnovu zahteva za stvaranjem neke nove vojske i sl.

U ovom trenutku, osim pojedinačnih negativnih izjašnjavanja, kao i najava postupaka, nemamo pojava koje prete ozbiljnijem ugrožavanju stanja u Vojsci Jugoslavije.

Intenzivno se provode kontraobaveštajne i druge mere u cilju sprečavanja iznenadjenja. Medjutim, u slučaju eskalacije sukoba ne isključujemo mogućnost da se pojedini pripadnici Vojske Jugoslavije, posebno sa prostora Republike Srpske i Srpske Krajine, nadju u dilemi i laviraju ka stavovima pojedinih stranaka. Na tom planu preduzimamo mere da se takve pojave svedu na što je moguće manju meru.

Da zaključim:

Na osnovu iznetog, može se zaključiti da je bezbednosna situacija u SRJ izuzetno složena, sa tendencijom daljeg zaoštavanja. Sve ovo nameće potrebu da se, pored dnevnog praćenja i procenjivanja stanja, na svim nivoima preduzimaju energične mere za eliminaciju svih uzroka i vidova ugrožavanja bezbednosti SRJ u samom začetku, jer bi svako odlaganje moglo rezultirati negativnim posledicama.

Gospodine predsedniče, ja sam završio!

ZORAN LILIĆ:

Reč ima general Simić.

MIODRAG SIMIĆ:

Gospodine predsedniče, gospodo,

Nezvanični rezultati referenduma ukazuju da će se reći "ne" Mirovnom planu Kontakt grupe, što može usložiti postojanje i izazvati nove probleme po bezbednost SRJ. U Generalštabu Vojske Jugoslavije je procenjeno da bi sledeći problemi, ukoliko se pravovremeno ne preduzmu adekvatne mere na njihovom rešavanju, mogli negativno uticati na borbenu gotovost Vojske Jugoslavije.

Prvi problem: dalje produbljivanje raskola u srpskom nacionalnom biću narušavalo bi jedinstvo Vojske Jugoslavije, posebno njenog ratnog sastava. Nejedinstvo u stavovima između državnih rukovodstava SRJ i Republike Srpske stvara mogućnost pojačanog uticaja militantnog dela opozicije koja će u borbi za vlast nastojati da sukob prenese na narod, što može ugroziti jedinstvo Vojske Jugoslavije, bitno umanjiti njenu borbenu gotovost i dovesti u pitanje mobilizaciju ratne Vojske.

Drugi problem: održavanje ili neznatno ublažavanje sankcija može ozbiljno ugroziti odbrambenu moć SRJ. Ovo bi dovelo u pitanju i realizaciju Ekonomskog programa, što bi izazvalo nezadovoljstvo građana zbog daljeg pada standarda, socijalne nemire sa mogućnošću prerastanja u demonstracije rušilačkog karaktera i međustranačke oružane obračune, onemogućilo pružanje humanitarne pomoći stanovništvu Republike Srpske i dovelo u pitanje pomoć Republici Srpskoj Krajini.

Treći problem: povećana verovatnoća prenošenja rata na prostor SRJ. U ovakvim uslovima znatno se povećava mogućnost dejstava naoružanih grupa i pojedinaca sa prostora SRJ i Republike Srpske na objekte od posebnog značaja za Vojsku Jugoslavije, rukovodeće ličnosti, pripadnike nacionalnih manjina u SRJ. Ne isključuje se ni mogućnost oružane pobune radi secesije na kriznim područjima.

Četvrti problem: niska popuna Vojske Jugoslavije vojnicima i dalje je niska i sadašnja iznosi 63%, a otpustom septembarske generacije opasće na oko 55%. Otpušta se 14,5 hiljada, a

planiran je prijem oko 10 hiljada regruta. Ovaj problem je tim više izražen, zbog izrazito niskog stepena popune vojnicima po ugovoru - 42% i slabog odziva vojnih obveznika iz vanredne popune - oko 30%.

Peti problem, nedovoljno i neredovno finansiranje ima za posledicu dnevnu nelikvidnost Vojske Jugoslavije za 60 miliona dinara. Dalje trošenje ratnih materijalnih rezervi, što se posebno negativno odražava na utrošak kritičnih vrsta ratnih materijalnih rezervi koje su na slajdu pokazane.

Dalje, odustajanje od zadataka bitnih za borbenu gotovost; nemogućnost remonta vitalnih sredstava ratne tehnike; povećan odliv mladog stručnog kadra sa 0,5 posto pre rata na sadašnjih 2,2%, od čega lica starosti do 40 godina čine 67%, a do 30 godina 37%; bitno ugrožen standard starešina, posebno mlađjih i njihovo opredeljivanje za dopunske delatnosti, što za posledicu ima zapostavljanje funkcionalnih dužnosti i minimalna ulaganja u stambenu izgradnju - od planiranih 100 miliona početnim planom, rebalansom je smanjeno za 24 miliona, tako da za stambenu izgradnju ostaje 76 miliona idnara.

Šesti problem - remont dela sredstava naoružanja i vojne opreme Vojske Jugoslavije koji se vrši na teritoriji Republike Srpske. Vojska Jugoslavije u radnim organizacijama "Kosmos", "Rudi Čajavec", FAMOS, "Pretis" i "Hadžići" i dalje vrši remont i proizvodnju dela sredstava NVO, koja bitno utiču na borbenu gotovost Vojske Jugoslavije, a posebno na Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушnu odbranu, kao što su remont avio-motora, radara, optoelektronskih sredstava i artiljerijskih orudja i proizvodnju artiljerijske municije.

Sedmi problem - odnos prema starešinama Vojske Republike Srpske koji ne podržavaju politiku rukovodstva Republike Srpske i žele da se vrate u Vojsku Jugoslavije. Već je prisutna pojava da se deo starešina iz 30. kadrovskog centra, podržavajući mirotvornu politiku rukovodstva SRJ, želi vratiti u SRJ, jer ne prihvata ratnu opciju rukovodstva Republike Srpske.

Osmi problem - pružanje pomoći Vojsci Republike Srpske u sprečavanju njenog razbijanja i narušavanja teritorijalnog integriteta Republike Srpske. Nastavljanjem ofanzivnih dejstava snaga

muslimansko-hrvatske koalicije, intenziviranje pomoći u naoružavanju i spremnost NATO-a da ih iz vazduha podrži, stvara realne uslove za dovodjenje Vojske Republike Srpske u inferioran položaj, značajnije gubljenje teritorije i ozbiljno narušavanje njenog jedinstva, a to će dovesti u pitanje sposobnost Vojske Republike Srpske za dalje uspešno vođenje rata. Istovremeno se može očekivati veliki broj izbeglica, među kojima i odredjen broj naoružanih lica koja mogu ispoljiti svoje aktivnosti i na prostorima SRJ.

Drugo, preduzete mere borbene gotovosti.

Preduzete mere Generalštaba Vojske Jugoslavije na održavanju potrebnog nivoa borbene gotovosti, adekvatne sadašnjoj situaciji, vama su poznate. Ovom prilikom podsećam vas da se Generalštab Vojske Jugoslavije intenzivno bavi praćenjem, procenjivanjem situacije i preduzimanjem adekvatnih mera borbene gotovosti, informisanjem pripadnika Vojske o stanju u zemlji i okruženju i obezbeđenju jedinstva vojnih kolektiva na doslednom sprovođenju odluka državnog rukovodstva, na pojačanom i dubinskom obezbeđenju državne granice i vitalnih objekata Vojske Jugoslavije i preduzimanju drugih pripremnih radnji koje obezbeđuju sprečavanje mogućih oblika iznenadjenja i stvaraju povoljne uslove za operativni razvoj i mobilizacijski razvoj Vojske Jugoslavije.

Treće, predlog mera.

Mere iz nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane:

1. Definisanje nacionalnih interesa srpsko-crnogorskog naroda, faza i načina realizacije na sprečavanju daljeg raskola u jedinstvenom nacionalnom biću.

2. Diplomatskim aktivnostima nastojati da se kooperativan odnos SRJ materijalizuje ukidanjem ili bitnim ublažavanjem sankcija, uz zahtev članovima Kontakt grupe da zaustave hrvatsko-muslimansku ofanzivu, čime bi se de facto postigao mir.

3. Staviti van snage odluku o nepozivanju na vojne vežbe vojnih obveznika učesnika rata 1991/92. godina i zemljoradnik

4. Odobriti načelniku Generalštaba Vojske Jugoslavije da u slučaju potrebe izvrši popunu jedinica "A" klasifikacije do mirnodopske popune od 100% u Novosadskom, Užičkom, Podgoričkom i Prištinskom korpusu, Drinskoj diviziji, Korpusu PVO i Vazduhoplovnom korpusu. Za izvršenje ovog zadatka angažovalo bi se oko

18 hiljada lica iz rezervnog sastava.

5. Doneti odluku da li, kako i na koji način pomagati Vojsku Republike Srpske ako dodje u opasnost srpski narod i Republika Srpska kao celina, a posebno kako pomagati Srpsku Vojsku Krajine.

Prema stepenu narastanja opasnosti i ugrožavanja bezbednosti SRJ, predlagale bi se i druge mere borbene gotovosti u Vojsci Jugoslavije.

Da se preko Savezne vlade obezbedi:

1. Neophodne pripreme organa Ministarstva unutrašnjih poslova za prihvrat i razoružavanje naoružanih grupa i pojedinaca.

2. Da svestrano sagleda probleme koji mogu nastati masovnim prilivom izbeglica i pripreme odgovarajuća rešenja.

3. Da iznadje mogućnost za povećanje finansijskih sredstava i njihov redovniiji priliv.

Ukupno, na slajdu se vidi, iznos od 185 miliona i 700 hiljada dinara za potrebe opremanja naoružanjem, povećanje rezervi municije, goriva, rezervnih delova i opravka tehničkih materijalnih sredstava, povećanje rezervi hrane, odeće i opreme, povećanje rezerv lekova i lečenje povredjenih, transportne usluge i plate rezervnog sastava.

Ukoliko se odlučite za nastavak pružanja pomoći Vojsci Republike Srpske i Srpskoj Vojsci Krajine, neophodno je obezbediti još 62 miliona i 700 dinara za nabavku municije, za lečenje povredjenih i za transportne usluge, što ukupno iznosi 248 miliona i 400 hiljada dinara. Ovo su minimalne potrebe.

4. Da donese odluku o korišćenju odredjenih proizvoda iz saveznih robnih rezervi bez nadoknade.

5. Da objedini sve informativno-propagandne potencijale i sačini program delovanja prema inostranoj i domaćoj javnosti.

Mere iz nadležnosti Generalštaba Vojske Jugoslavije.

Ukoliko prihvatite predložene mere, a dodje do daljeg zaošttravanja vojno-političke situacije u okruženju i zemlji, u cilju obezbedjenja potrebnog nivoa borbene gotovosti, u skladu sa nastalom situacijom i sprečavanja iznenadjenja, Generalštab, pored preduzetih, planira preduzimanje i sledećih mera:

1. Na svim nivoima komandovanja zadržati dežurne timove u punom sastavu.

2. Izvršiti popunu vojnicima kritičnih specijalnosti u jedinicama "A" klasifikacije Novosadskog, Užičkog, Podgoričkog, Prištinskog korpusa, Drinskoj diviziji, Korpusa PVO i Vazduhoplovnog korpusa i pripreme za popunu ovih jedinica za njihovu popunu do 100%.

3. Ubrzati već započete i naredjene promene komandi jedinica po planu transformacije, a obustaviti one promene koje mogu narušiti borbenu gotovost Vojske Jugoslavije.

4. Informisati domaću i inostranu javnost o angažovanju Vojske Jugoslavije na zaštiti integriteta SRJ.

5. Povećati snage u dežurnom sistemu protivvazdušne odbrane.

Pomoć Vojsci Republike Srpske i Srpskoj Vojski Krajine Generalštab će realizovati po vašoj odluci. Ukoliko odlučite da se Vojska Jugoslavije angažuje na prostoru Republike Srpske i Republike Srpske Krajine, Generalštab će to realizovati po aneksu plana upotrebe.

Predložene i planirane mere stupiće na snagu po naredjenju načelnika Generalštaba, a na bazi vaše odluke i u skladu sa razvojem vojno-političke situacije u zemlji i okruženju.

Toliko, gospodine predsedniče!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Znači, na osnovu zaključaka iz procena i mogućeg razvoja situacije, ovo su samo planirane mere koje ćemo mi, ako ih odobrite, u adekvatnoj situaciji moći da preuzimamo bez ponovnog sastajanja. Inače, lično smatram da u ovom momentu ne treba preduzimati ništa više nego što je preduzeto. Ovo je u skladu sa tim da se pripremimo i eventualno obezbedimo sredstva koja za adekvatne povećane mere treba da se utroše.

Predložio bih malu pauzu, pa da nastavimo u užem auditorijumu.

ZORAN LILIĆ:

Dobro, predlažem kratku pauzu.

(Pauza od 5 minuta).

Predlažem da nastavimo rad.

Čuli smo procene, bezbednosne i obaveštajne i predloge mera.

Moram da priznam da neke mere iz nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane meni nisu dovoljno jasne, pogotovo mera pod brojem 1? Jer, ako ništa nije poznato u ovoj zemlji, bar je poznato šta je naš nacionalni interes.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodine predsedniče, to je vezano za dosadašnje opredeljenje u smislu pomoći Republici Srpskoj Krajini i Republici Srpskoj. Sada je ovim nama nejasna odluka - da li da prekinemo sve, ili da pomažemo, i da li u nekoj situaciji pomagati? To je u tom smislu.

ZORAN LILIĆ:

Mi imamo odluke Vrhovnog saveta odluke. Jedino se postavlja pitanje da li ih treba menjati ili ne, to je pitanje?

Otvaram raspravu o ovim pitanjima i molim da se izjasnimo o predlozima koje smo čuli.

Reč ima predsednik Milošević.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ako dozvoljavaš, nekoliko stvari da raspravimo?

Da počnem od pitanja koje si ti pokrenuo (obraća se predsedniku Liliću), pitanje iz nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane: definisanje nacionalnog interesa.

Mislim da bismo morali, ako tu preostaje kakva dilema, da je razjasnimo, i da nam naši generali iz Generalštaba kažu dimenzije te dileme.

Što se tiče interesa ove zemlje i interesa naroda u celini, bar što se mene tiče, mislim da tu apsolutno nema neke dileme! Interes je - mir! Ako u pogledu toga ima dileme, onda da je prethodno raspravimo? Ovde je stalno u pozadini pitanje: šta bi se desilo i kako kada bi eskalirao rat?

Mi smo, čini mi se veoma uspešno, vodeći jednu jedinstvenu politiku, postigli da zemlju sačuvamo od rata, a da istovremeno pružimo maksimalnu pomoć našem narodu preko Drine, da se stvori Republika Srpska, da se stvori Republika Srpska Krajina, da se uspostavi njihov normalan status u pregovaračkom procesu i da se dodje do konačnog cilja, koji je u ovom trenutku ponudjen da bude priznat i od strane međunarodne zajednice. To je Republika Srpska na polovini teritorije dosadašnje Bosne i Hercegovine!

Pominju se mogućnosti nekog novog plana itd. Može se upotrebiti tu mnogo izraza: "novi plan", "isti plan", "modaliteti" itd. Ali, moje je čvrsto uverenje - dajte da ga ovde u raspravi zajedno proverimo - da, apsolutno, ne postoji mogućnost da međunarodna zajednica prihvati bilo kakvo rešenje koje bi Republici Srpskoj dalo više od polovine teritorije Bosne i Hercegovine! Postojeće rešenje koje nudi međunarodna zajednica, čak, i to dozvoljava, u uslovima razmene na bazi prihvatanja Plana. Jer, nije nikakva tajna - bilo je sasvim konkretno reći o mogućnosti da se ustupanjem Vogošće i Ilijaša i, eventualno, Hadžića kao delova Sarajeva od strane Republike Srpske, dobiju mnogo veće teritorije koje bi, čak, promenile proporciju "pola-pola". Jer, kao što je Lilić vrlo tačno rekao u svom intervjuu, prva teritorija koje bi želeo Izetbegović da se otarasi bila bi, na primer, Ozren. Predsednik Bulatović i ja, koji smo s njima razgovarali nebrojeno puta u Ženevi i na drugim mestima, znamo da je on, čak, u onoj prvoj

podeli, kada su mu nudili Ozren, odbio da, uopšte, razgovara o tome, jer je smatrao da Ozren koji je sto posto srpski nema nikakvog mesta u muslimanskoj državi.

Prema tome, mogućnost nekih promena postoji isključivo na bazi postojećeg Plana, posle čega međunarodna zajednica, budući da je kao arbitar došla do predloga rešenja "pola-pola", ne bi imala interes da sprečava bilo kakvu trampu. Naprotiv, kako su meni rekli više puta, to ne samo da bi bilo dozvoljeno u razmeni, nego bi čak bilo dobrodošlo, jer onda i jedna i druga strana imaju mogućnost da nešto do čega joj je stalo zameni sa onom drugom stranom, pod uslovom da se i ona slaže. A tu svi imaju jake adute - Srbima treba Ozren, Doboj, eventualno Derventa, eventualno još neki delovi, koji bi se, po mojoj oceni, mogli veoma lako dobiti u pregovorima između dve strane i razmeni za vitalne tačke koje trebaju Muslimanima zbog otvaranja pristupa prema Tuzli, prema Zenici, prema Mostaru; znači, Vogošća, Ilijaš i Hadžići. Prema tome, takva mogućnost je otvorena.

Medjutim, takva mogućnost je zatvorena do prihvatanja Plana. Jer, jednostavno, muslimanska strana nema motivaciju da vrši takve pregovore, dokle god ima nadu da će Srbi istrajati na negativnom stavu, čime se ispunjava cela strategija muslimanske strane, a to znači da imaju legalizovan rat sa podrškom cele svet-ske zajednice protiv Srba!

Molim vas, uzmite jedan primer: vas trojica imate na stolu jedan hleb - neka kažemo da je to ova piksla. On se preseče na pola, pa se jedna polovina da Perišiću, odnosno Srbima, a ova druga polovina zajedno ovoj drugoj dvojici naših saradnika! I, ko se buni da mu je krivi deo - buni se Perišić! A ova dvojica se ne bune, jer računaju na sledeće: "zato što se ovaj prvi buni, ostaće im ceo hleb"!

Tu je logika toliko jasna, da je besmisleno, uopšte, razgovarati o tome da bi Alija Izetbegović želeo da sada Republici Srpskoj olakša muke time što bi im, pre nego što oni kažu "da" na Plan, što je njemu takodje vrlo loša varijanta, bilo šta ustupio; jednostavno - ne bi ništa ustupio.

Prema tome, razmišljanja o bilo kakvom novom mirovnom planu nisu isključena. Ali, ja mislim da generalna podela,

proporcija "pola-pola" je maksimum koji je srpska strana mogla da očekuje. Mi smo to, dođuše, njima rekli i pre više od godinu dana: "polovina teritorije je maksimum na koji se tu može računati". Tu, uopšte, nije pitanje da li su oni vojnički u mogućnosti da uzmu više. Molim vas, Sadam Husein je uzeo ceo Kuvajt vojnički; tu nije bilo spora! Posle je morao da izađe iz celog Kuvajta i da mu još polupaju pola Iraka; i još zahvaljuje kada oni prestaju da mu razaraju Irak i da se zahvaljuje kada počinju da otvaraju bilo kakav dijalog s njim.

RADOJE KONTIĆ:

I da plati odštetu od 200 milijardi dolara!

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Jeste! Prema tome, ratna opcija, apsolutno, nema cilj! Sa moralnog stanovišta, mislim da ovde ne treba da se busamo u grudi ko je veći, a ko manji Srbin, i ko je "profesionalni" Srbin, naročito poslednjih ovih nekoliko godina, a takvih sada ima koliko god hoćete.

Pitanje je: da li srpskom narodu u Bosni i Hercegovini, koji predstavlja jednu trećinu stanovništva, pripada više od polovine teritorije, i da li mislimo da će međunarodna zajednica prihvatiti nametnuto vojničko rešenje da pripadne više od polovine teritorije? I da li će ikad priznati tako vojnički ostvarene bilo čije i bilo kakve ciljeve?

Zaista, mislim da smo u jednoj veoma kritičnoj fazi, pod pritiskom čitavog sveta, izborili maksimum, o kojem mnogi nekad nisu ni sanjali: da imamo pred sobom ponudu međunarodne zajednice da legalizuje Republiku Srpsku na polovini teritorije. Do toga je došlo u odnosu snaga među pet velikih sila, što mi veoma zapostavljamo kao složeno pitanje. Vrlo malo stvari se u svetu desi da se postigne konsensus pet vodećih sila. Oni nisu homogeni subjekt koji sada pregovara sa Srbima, nego vrlo heterogen. Oni su postigli jedan svoj konsensus koji nije antisrpski i nije, uopšte, nepovoljan za srpski narod, jer mu nudi legalizaciju države na polovini teritorije Bosne i Hercegovine, a on predstavlja trećinu. Pogledajte kao praktični ljudi i cifre: milion

stanovnika treba da dobije teritoriju od 25 hiljada kvadratnih kilometara; to je 40 stanovnika na kvadratni kilometar; to je gustina naseljenosti! Kada je Jugoslavija sva iskasapljena izašla iz rata 1945. godine, sa stanovništvom od svega 15-ak miliona, imala je 60 i nešto stanovnika na kvadratni kilometar i spadala je u zemlje sa najmanjom gustinom naseljenosti u Evropi! Država ima dva osnovna faktora: teritoriju i stanovništvo. U ovom slučaju, teritorija je obilan faktor - 25 hiljada kvadratnih kilometara, to su dve Crne Gore, a stanovništvo oskudan faktor - milion stanovnika. Ide se s politikom da se satre i dovede u pitanje taj oskudan faktor, dovede u veća stradanja, da bi se navodno nekim pritiskom, eventualno, dobila veća teritorija od one koja je i ovako velika za jedno racionalno naseljavanje i koja i ovako, kada bi bila još veća, predstavlja još veći problem kako je pokriti, kako je naseliti, jer se otvara pitanje da bi se i ona izgubila bez zrna baruta naseljavanjem drugih, u nedostatku svog sopstvenog stanovništva za određeni broj godina kada nema govora da te granice budu čvrste; jer, nijedna granica u Evropi više nije nepremostiva za normalno kretanje stanovništva, za naseljavanje, za tržište, protok robe, kapitala, ljudi itd. i gde se apsolutno ne dovodi u neku realnu vezu mogućnost da ona ostane netaknuta sa stanovišta mogućeg naseljavanja, demografske ekspanzije itd.

Prema tome, jedna zdrava nacionalna politika o tome mora da vodi računa. Nama je ponudjeno da nam se, praktično, poveća teritorija za jednu četvrtinu, jer je 102 hiljade kvadratnih kilometara teritorija Jugoslavije, a da se stanovništvo poveća za jednu desetinu! I da se to legalizuje! I da se, čak, odmah obezbedi konfederacija. Meni je to Kozirjev vrlo jasno rekao, i to je bilo poznato rukovodstvu u Republici Srpskoj - da time stičemo pravo legalne odbrane tih granica. Dakle, gubi se mogući sindrom Iraka, da se nelegalno ulazi na teritoriju, pa zbog toga trpe udari. Dakle, stičemo pravo legalne odbrane tih granica i istovremeno, nudi se i vojni savez sa Rusijom, što bi obezbedilo i vojnu opremu i druga sredstva i omogućilo sigurnu i stabilnu odbranu teritorije, izgradnje jedinstvene vojske koja predstavlja najjači vojni faktor na Balkanu itd.

To se sve dovodi u pitanje, zbog fiks ideje da se eto, "još možda jedan ili dva stota dela teritorije mogu dobiti u slučaju da se odbije Plan", što po mom mišljenju, uopšte, nije vredno produžetka ratne agonije, sankcija protiv Jugoslavije i svih teških sredstava koja srpskom narodu mogu da budu nametnuta.

Kada je predsednik "Sonija", Akio Morita, bio ovde poklonio mi je knjigu. U njoj piše: "Japan je u drugom svetskom ratu isključivo se rukovodio svojim stavovima, ne slušajući nikoga sa strane i zato je bio do kraja uništen"!

Mi smo u situaciji da vidimo da je tu na dobrom putu, na zlom putu da se u tom pravcu razvijaju događaji u vezi s Republikom Srpskom i da se jednostavno upropaste ovakvi rezultati sadržani u ponudi međunarodne zajednice da se Republika Srpska konstituiše na polovini teritorije Bosne i Hercegovine i odmah stupi u konfederalne odnose s Jugoslavijom. Time se stvara sva podloga da srpski narod, praktično, ostane da živi u jednoj državi i neuporedivo povećavaju šanse dobrog rešenja u budućnosti Republike Srpske Krajine, čime se onda ispunjavaju svi ciljevi.

Prema tome, što se tiče ove tačke 1.- "Način realizacije i sprečavanje daljeg raskola", ako je nacionalni interes mir, uzmite primer - on je proporcionalan tačan: ako ima desetoro braće, pa devetoro želi mir i dobro, a jedan je pod nekom temperaturom i želi pogibiju! Valjda je red da onaj jedan pristupi uz onih devet i posluša ocenu i interese onih devet, nego da ovih devet jurne za njim zajedno u pogibiju i dovede u opasnost celu porodicu i njeno potpuno uništenje!

Ja sam u svojoj izjavi namerno rekao "da bi taj rat srpski narod unazadio za više decenija". Namerno nisam rekao da bi mi taj rat izgubili, jer mi rat ne možemo na ovim prostorima izgubiti; kakvigođ bili, ne možemo rat izgubiti! Ali, taj rat bi nosio takva razaranja, takve gubitke u stanovništvu, da bi, zaista, naš narod unazadio za više decenija i postavilo bi se pitanje: koji je onda interes taj narod takvim razaranja postigao?

U potezima koje smo vukli, suočili smo se - bez obzira što je gradacija veoma različita medju njima - sa tri velike opasnosti:

Prva opasnost je bila uvlačenje Savezne Republike Jugoslavije u ratni sukob. Za nas, uopšte, nije tajna da su planovi NATO pakta sadržali sledeće konstatacije: da su radarski sistemi i sistemi veza Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srpske jedinstveni, i da je zbog toga na početku tog sukoba neophodno iz vazduha uništiti te centre i sisteme na teritoriji SR Jugoslavije - komunikacije, mostove, energetske objekte itd. kako bi se onesposobila odgovarajuća snaga za vodjenje rata.

Ako je neko dovoljno lud da misli da mi ovu Srbiju i Crnu Goru, znači, Jugoslaviju treba da izložimo takvim udarima, takvom ratnom haosu, da bi onda u uslovima u kojima se sada nalazi Republika Srpska, uz našu pomoć, a mi ne bi imali ničiju pomoć, vodimo neki besmisleni rat koji se nikad ne bi mogao završiti njihovim prihvatanjem da se da i jedan još procenat teritorije; pa čak da kažemo da bi nam i dali još pet procenata teritorije, da bi to mogli da izvojujemo - pitanje je nije li nazadovanje za nekoliko decenija i masovno uništavanje stanovništva i ekonomije ove zemlje cena koju treba za to platiti ili ne, i to u trenutku kada se nudi završen posao: Republika Srpska na pola teritorije Bosne i Hercegovine?!

Prema tome, odgovor na ovo pitanje je: svim sredstvima izvršiti pritisak da se prihvati Mirovni plan. Uopšte nema govora o tome da se može bilo ko racionalan opredeliti za nastavak rata i za uvlačenje Jugoslavije u ratni sukob. Mi smo taj najteži faktor, opasnost broj jedan - uvlačenje Jugoslavije u ratni sukob - izbegli! Time je motivacija da, uopšte, eskaliraju rat na prostorima Bosne i Hercegovine opala, jer njihov cilj je bio da polupaju nas, a ne da polupaju one gudure i planine! Čim smo se mi izmakkli iz mogućnosti da budemo glavni cilj, niko neće da gadja sporedni cilj ako mu to maši proizvodnju rezultata po glavnom cilju.

Mi smo time, praktično, umanjili i opasnost da oni budu ozbiljnije izloženi velikim dejstvima. Naravno, to oni nikad neće uvažiti. Ali, oni očigledno nisu uvažili ni ogromna odricanja ovog naroda! Oni su ovom narodu, koji je skinuo "košulju s leđa" ovih nekoliko godina da im pomogne, odbili jednostavno da skinu sankcije! To je takva bezobzirna sebičnost koja se pokazala da se, uopšte, ne može racionalno razgovarati o tome da su to

neke stvari gde se stavovi mogu pomiriti. Rat i mir se ne mogu pomiriti! Ne postoji kompromis između rata i mira - ili je rat ili mir! Nema stanja "pola rat, pola mir", nema stanja "malo rat, malo mir"!

Vi kao najodgovornije vojne starešine dobro znate, s obzirom na ovu Vojsku, na njeno stanje, na njeno materijalno obezbeđenje i materijalnu popunjenost itd. šta bi to nama doneo rat u sukobu sa NATO paktom i celim svetom! Koji bismo mogli da kažemo da želimo da postignemo cilj?

Ja to govorim namerno i ovako dugo, da jednom raščistimo hoćemo li celokupnu svoju misaonu aparaturu i sve drugo staviti u funkciju da se dodje do mira, ili ćemo stalno u podsves-ti da pravimo planove kako ćemo da vodimo nekakav rat?! Da li ćemo rat da vodimo za Sanski most, da li za rudnik boksita - kako oni kažu?! Izvinite, molim vas, narod se poziva u rat da brani slobodu, da brani državu! Nećete naći nijednu majku od Dragaša do Horgoša da će da pristane da pošalje sina da ratuje za rudnik boksita kod Prijedora!

Prema tome, sva ova mikroanaliziranja, koja smo sada čuli: "kakav je odnos", "šta misle ove ili one partije i njihovi lideri", koji jedino u ratnom okruženju mogu da žive, a koji u miru ispare kao kada izneseš kap vode na vruću plotnu, logično je da se tako ponašaju. Ali, sa punim ubedjenjem hoću da vam kažem: ogromna većina, čak je malo reći "ogromna većina", siguran sam preko 99 posto ovog naroda koji živi u SR Jugoslaviji je za mir, a ne za rat!

Da smo prihvatili argumentaciju rukovodstva Republike Srpske i da smo u ovoj sobi doneli odluku da izvršimo opštu mobilizaciju i da krenemo u sve to, garantujem vam da ne bismo imali nikakav odziv na tu opštu mobilizaciju! Tada bismo ovde imali demonstracije u Beogradu, Nišu, Kragujevcu itd. jer niko ne bi hteo da šalje decu i da 500 hiljada ljudi stavlja pod opasac sa puškom u ruci i da ide i da ratuje za - Sanski most! To je totalno suluda pretpostavka tih ljudi! Pa, oni sami nikada nisu mogli da pokrenu jednu brigadu sa prostora na kojem se nalaze, jer uvek lokalno stanovništvo brani svoj prag, i neće da ide bilo gde da pomogne, a smatraju da treba uvući celu Jugoslaviju u ratni kaos, zbog toga što se boje mira i što se boje posledica mira.

zbog toga što ne znaju kako da završe rat!

Mi smo im rekli, ti, Momo, to dobro znaš: neka mi preuzmemo odgovornost, kažete: "Srbija zahteva, pa prema tome neka Srbija bude odgovorna"; mi smo vam garant; objasnite to narodu. Ni govora! Kažu: "Svesni smo da će eskalirati rat i da ćemo biti napadnuti, ali i to je bolje nego da pristanemo, jer ćemo onda biti prinudjeni"?! Znači, zbog političke sujete, stavljaju na kocku živote toliko ljudi; neka pogine hiljade i hiljade ljudi, tada će biti prinudjeni, a oni neće biti krivi! A ko će biti odgovoran za živote tih hiljada ljudi i zbog čega?!

Kažu: "nije kompaktna teritorija". Pogledajte mapu - kada crtate Bosnu i Hercegovinu, dabome da izgleda nekompaktna. A kada nacrtate zajedno Srbiju i Crnu Goru, onda ceo istočni deo je itekako kompaktna, jer je naslonjen na granicu Srbije i Crne Gore, i vezan teritorijalnim koridorom - ne koridorom Ujedinjenih nacija, nego teritorijalnim suverenim koridorom u kome je naglašeno da su dozvoljeni i vojni transporti i sve drugo za onaj zapadni deo koji je vrlo kompaktna!

Prema tome, te priče i još laži koje oni tamo proturaju, "da je to kraj Republike Srpske, da će to biti Alijina država" itd. lišene su svakog osnova.

Ja sam slušao Kozirjeva; čovek se smeje. Pita svog pomoćnika: "Kako je familija onom?" - "familija" je kod njih prezime; ovaj odgovara: "Zove se Nikiforov". On čak ne zna kako mu se preziva njihov ambasador u Kontakt grupi. Kozirjev kaže: "Molim vas, traže od mene da meni Nikiforov potpiše da sam ja ovde rekao istinu u ime Kontakt grupe! Pa, zar ja kao ministar spoljnih poslova Rusije, posle Ministarskog sastanka u Ženevi sa svojim kolegama, ako kažem da je to tako, treba da kažem: ali, izdaće mi potvrdu moj Nikiforov ili Redman Kristoferov da govorim istinu, da bih zadovoljio neke njihove idiotluke koje oni traže. A ja istupam javno, sa odgovornošću Rusije koja stoji iza toga, i sa odgovornošću Ministarskog sastanka koji čine ministri tih zemalja čiji se članovi nalaze u Kontakt grupi"! To je kao kad bi izašao Perišić i nešto rekao, a oni da kažu: "ne, dok kapetan Pera ne da potvrdu pismenu da je to tako, jer bez toga ne važi to što si ti, generale, rekao"!

Ja, uopšte, ne razumem te besmislice kojih smo se od njih naslušali i ta logika, i ta mistifikacija papira. Pa, ako ceo svet hoće da prevari Srbe, onda nemaju šanse da ne budu prevareni! To su besmislene stvari.

Drugo, krajnje su neodgovorni. Oni dobro znaju da bez ove zemlje ne mogu opstati, a oni su ovu zemlju takvim svojim ponašanjem ugrozili do te mere, da je ova zemlja morala prvo sebe da zaštititi. To je kao što svaki komandant jedinice prvo mora da brine o bezbednosti jedinice, a onda ona može da računa da izvrši neki zadatak. Ako juri bezglavo u zadatak, ne brinući o bezbednosti jedinice, time uništava jedinicu, a ne izvršava zadatak.

Sada sam čitao procenu Nemaca iz njihovog vrha. Oni kažu: "Jugoslavija vodi vrlo lukavu politiku, jer ide na skidanje sankcija. Ako im se skinu sankcije, velika Srbija je stvorena".

Sve to ovih nekoliko usijanih glava dovodi u pitanje, zbog toga što ne zna kako da završi rat, što ima svoje unutrašnje političke probleme, što se boji izbora, što se boji pitanja ratnog profiterstva i drugih stvari koje su se vukle nekoliko meseci po štampi. Sada su smenili ministra unutrašnjih poslova, koji je pokrenuo pitanje odgovornosti Krajišnika i drugih. Taj čovek je tamo bio prvi s puškom u ruci. On je podelio Sarajevo i s puškom uzeo sve te teritorije; ni metar se nije pomerilo posle toga. Njega su smenili, jer je postavio pitanje zakonitosti rada pojedinih ljudi, pojedinaca iz rukovodstva, tih njihovih tzv. "biznismena" i ostalih stvari. I nije hteo da se izjasni na Vrhovnoj komandi za stav o odbijanju Mirovnog plana. Sada je i on, verovatno, za njih izdajnik.

Prema tome, mi u našem prilazu to treba da raščistimo. Ako postoji neka zadnja sumnja, rezerva, dilema - izvolite, izložite ih, a da ovde više ne slušamo o tome šta će da bude i kako ćemo da zaratimo po nalogu trojice sa Pala?!

Neće ovaj narod ići pod nož zbog usijanih glava trojice sa Pala! I neće ovi gradovi koji su puni omladine da idu pod bombe, zbog toga što neko hoće da uzme više od pola teritorije Bosne i Hercegovine, jer mu je malo pola teritorije, a nju nema čime da naseli!

Što se tiče unutrašnjeg javnog mnjenja, unutrašnje javno mnjenje je za mir. Šešelj nije nikakvo javno mnjenje! Mogu da vam kažem da su paravojne formacije opozicije davno pukle; oni su šaka jada, da ih neko za tur ugrize!

Neka se vojska ništa ne brine oko njihovih paravojnih formacija! Sve je to u stanju da završi ova policija, bilo gde nos da pomole!

Druga opasnost koja je bila ogromna je zaoštravanje sankcija; rekao sam da je prva opasnost bila uvlačenje Jugoslavije u rat.

Zaoštravanje sankcija u dokumentu koji smo u rukama držali, po Predlogu rezolucije, je zatvaranje Jugoslavije bodljikavom žicom. Granica prema Makedoniji, koju sada prelazi nekoliko stotina kamiona dnevno, bila bi zatvorena, ali ne više od makedonskih carinika i policije, nego od kontigenta UNPROFOR-a koji čini američki kontigent u Makedoniji. Prema tome, šanse da se dalje preko te granice ide bile bi ravne nuli; znači, ne bi bile minimalne, nego ne bi postojale.

To je uništenje našeg ekonomskog programa i to je potpuno naše uključivanje u novi vrtlog ekonomske krize.

Mi smo svojim postupcima i tu opasnost izbegli.

Treće pitanje koje se ovde otvorilo, to je pitanje posmatrača. Mene je Perišić upoznao sa predlozima Engleza, Jovanović mi je nešto rekao pred ovaj sastanak s Kozirjevim koji su modaliteti da se prihvate posmatrači itd. Ja sam i Perišiću onda rekao: nećemo prihvatiti posmatrače, možeš ti slobodno da ideš kući!

Mi smo postigli u dogovoru s Rusima da nema posmatrača. Koliko će oni još biti izloženi udarima veliko je pitanje, ali videli ste po njegovoj izjavi: on nije hteo ni sebe ni mene da stavi u situaciju da on predlaže, a ja da odbijam, nego je rekao - "to je marginalno pitanje, to nije značajno za rešavanje jugoslovenske krize". On se vrlo čestito i vrlo prijateljski sklonio sa tog pitanja.

Bez Rusije, oni ne mogu doneti odluku o pooštravanju sankcija, a mi smo to pitanje raščistili.

Prema tome, mi smo prvu opasnost - uvlačenja SRJ u ratni sukob i ogromna razaranja izbegli, zaoštavanje sankcija izbegli i posmatrače, za sada, eliminisali kao težak i ozbiljan problem.

Ali, sada je na putu nastojanje Rusije, uz pomoć Francuske, uz razumevanje Engleske, ali ne i pomoć, da sa Nemcima i Amerikancima postigne početak skidanja sankcija. Oni sada na tome rade, veoma iskreno i veoma uporno. Ja se nadam da će u tom pravcu stanje da se kreće, naravno samo u okolnostima u kojima celom svetu bude jasno da mi ovu sopstvenu politiku mira, koju smo definisali, zaista i sprovodimo; a ne da jedno pričamo, a drugo radimo. Mi smo mala zemlja, ovde ljudi ima mnogo - nemojte da mislimo da možemo nešto da prevarimo svet! Ja, uopšte, ne bih dopustio ni razmišljanja o tome kako neko da prevvari svet, pa da nešto uradi mimo odluka koje smo zvanično doneli i koje smo vrlo uspešno sve vreme sprovodili.

Nikakvih problema nema da pomognemo svom narodu tamo; nikakvih restrikcija nema ni na hranu - nekoliko miliona kilograma hrane je već otišlo, odeće i lekova od kada je zatvorena granica. Na kraju krajeva, Savezna vlada je o tome izdala zvanično saopštenje. Prema tome, mi svom narodu moramo da pomažemo, i pomagaćemo ga, ali za mir i za rešenje koje je u nacionalnom interesu, a ne za rat i pogibiju!

Juče sam Martiću, kada je došao, rekao: "To što si išao i petljao se po Drvaru velika je sramota! Išao si tamo da se slikaš, da podržiš jednu politiku pogibije toga naroda i da dovodiš u opasnost Republiku Srpsku Krajinu"! Kao što znate, i to dobro zna Momir Bulatović, Karadžiću je večito Republika Srpska Krajina služila kao moneta za potkusurivanje: kada se pregovara o teritorijama, on nudi Krajinu za Posavinu; kaže: "da damo Krajinu Tudjmanu da nam da Posavinu"! Niko gana to nije overlaskio, ali on to odmah nudi. Kada treba da plaši svet, on odmah viče: "ujedinjenje Krajine i Republike Srpske"!

Molim vas, Republika Srpska Krajina, posle Venskog plana opredelila se da kroz pregovore reši svoj status, a ne ratom. Ujedinjavanje bi automatski izazvalo rat Hrvatske protiv Krajine, uz podršku celog sveta! Rekli bi: "to je okupirana

teritorija, stvorena je neka nova tvorevina, to više nije UNPA zona" i gotovo. Da li bi u to išli, pitao sam? Kaže da u to ne bi išli ni po koju cenu; rekao sam - "ako ne bi da idete u to, onda se ponašajte u skladu s tim šta vam odgovara"! Ako vi zaista mislite da nas lažete i trikovima se raznim služite, to je nedopustivo. Čuo sam da Karadžić izjavljuje kako se nismo dogovorili kako da izgledaju zaključci Skupštine Republike Srpske. Molim vas, ovde sedi Perišić, ovde sedi Bulatović, a sedelo je još nekoliko ljudi, valjda smo se dogovorili; onaj je zaklopio svesku i rekao: "sve smo se dogovorili, sve je od tačke do zapete tako"!

Nemojte da mi ovde međusobno raspravljamo o tome dokle idu lagarije jednog neuračunljivog rukovodstva koje ne zna u ovom trenutku kako da završi rat i kojem smo sve stavili na raspolaganje, pa čak i to da nas učini odgovornim za kraj rata i za ovakav rezultat. Možemo samo da se ponosimo rezultatom da smo zaštitili svoj narod i stvorili mu državu na pola teritorije Bosne i Hercegovine! Tamo još dva naroda živi, oni dobijaju drugu polovinu teritorije. Dve trećine dobija polovinu, a ja ovde slušam izraz da se "sabije srpski narod u polovinu teritorije" - jedna trećina koja je dobila polovinu teritorije sabija se, a one dve trećine koje su dobile polovinu ne sabijaju se?! Kažu da je zato ovaj plan antisrpski - da se sabiju u teritoriju od pola Bosne i Hercegovine! Dajte da razmišljamo kao razumni ljudi; kažu - "da se sabiju na teritoriju gde će imati 40 stanovnika na kvadratni kilometar"?! Da ne kažem da je to teritorija veličine dve Crne Gore, pogledajte državu Monako - velika je 1,5 kvadratni kilometar. Ovo je 150 puta veća država, a svi u svetu znaju za tu državu i lepo žive. Republika Srpska je dva puta veća od Crne Gore, jedan i po put veća od Slovenije, i mi sada objašnjavamo kako je to malo?!

Moram da vam kažem svoje lično mišljenje: mislim da je to nemoralan prilaz. Srpski narod nije vodio osvajačke ratove. Nije parola "Tudje nećemo, svoje ne damo" pogrešna parola; to je poštena parola. Pola teritorije Bosne i Hercegovine je maksimum koji pripada Srbima u Bosni i Hercegovini, jer su oni jedna trećina. Traženje više od toga bi nesumnjivo bilo opredeljenje za jedan osvajački rat. Čuli ste na našoj Skupštini šta oni kažu -

to je njihov glasnogovornik - "80 posto teritorije nam pripada"; znači, dve trećine stanovništva će u 20 posto teritorije, a jedna trećina će u 80 posto teritorije?! Izvinite, to uopšte nije za razgovor.

Prema tome, zamolio bih da nam vojni vrh kaže da li tu ima neke rezerve u vezi sa ovom politikom, u bilo kom pogledu, da možemo da razgovaramo o tome, da to razjasnimo? Rezerve mogu da budu veoma dobronamerne, to mi uopšte ne smeta, ali da ih razjasnimo i da jednom smatramo da su razjašnjene, a ne da ih stalno ponovo u raznim varijantama raspravljamo.

Drugo, da vidimo ove konkretne stvari koje sam čuo iz referata: "opasnost predstavljaju pripadnici Vojske Jugoslavije sa prostora Republike Srpske". Izvolite, da vidimo kakve su mere da tu opasnost nemamo. To je vaš stav i izvolite da ga elaboriramo, da vidimo na koji način može da se eliminiše ta opasnost.

Drugo, ovde sam zapisao problem koji je general istakao: "sedmi problem je odnos prema starešinama Vojske Republike Srpske koji ne podržavaju političko rukovodstvo Republike Srpske i žele da se vrate". Izvinite molim vas, ova zemlja je zauzela svoj stav: nego kako nego treba da se vrate?! Ne možemo mi da ih tamo držimo po naredjenju, gde oni treba da rade i protiv svoje savesti i protiv naše politike; znači, da mi radimo protiv svoje politike. Prema tome, to pitanje treba posebno da razmotrimo u ovom sastavu i da vidimo kako po njemu da se postavimo.

Da se više ne bih javljao za reč, da završim po ostalim pitanjima.

Ovo "diplomatskim aktivnostima nastojati..." podrazumeva se.

Treća tačka: "Da se stavi van snage Odluka o nepozivanju obveznika rata i zemljoradnika" - mislim da ne treba da se usvoji, već da ta Odluka ostane na snazi.

Ovo "Da načelnik Generalštaba popunjava jedinice "A" klasifikacije do mirnodopske popune prema potrebi", to je normalno.

Ovo, "prema donetim odlukama", mi smo doneli te odluke.

Izvinjavam se što sam malo duže govorio, ali sam osetio potrebu da to kažem.

ZORAN LILIĆ:

Hvala!

Reč ima predsednik Bulatović.

MOMIR BULATOVIĆ:

Mislim da je baš dobro što je predsjednik Milošević govorio duže, time ostaje manje prostora za nas druge, tim prije što je još jednom obrazložio sve one odluke koje smo mi ovdje donosili i donjeli i za koje i dan-danas smatram da nema nikakvog prostora da se preispituju niti da se preinačuju.

Mislim da je predsjednik Milošević osjetio potrebu da ovako šire govori na osnovu jedne intonacije koja je, ipak, bila danas prisutna na ovom sastanku, a koja se baš izražava predloženim mjerama iz nadležnosti Vrhovnog savjeta odbrane, posebno mjerom jedan - "definisanje nacionalnih interesa srpsko-crnogorskog naroda i načina realizacije na sprečavanju daljeg raskola u jedinstvenom nacionalnom biću".

Sasvim je jasno da sadašnji trenutak u kome živimo otvara hiljadu i jednu političku dilemu, ali u ovom trenutku i na ovom mjestu mi treba da skoncentrišemo našu pažnju da ocijenimo kakva je uloga Vojske Jugoslavije u datim političkim i državnim okolnostima i da na taj način odredimo i dalje zadatke.

Meni je prilično jasno da je uloga Vojske Jugoslavije u ovom trenutku više nego osjetljiva, ali mislim da su i savršeno jasni putevi kako tu osjetljivost treba relativizirati i kako, u suštini, treba otkloniti ove brojne opasnosti koje nad nama stoje.

Ne bih ponavljao sve ove argumente koje je iznio predsjednik Milošević, jer smo ih mnogo puta zajednički okretali, tražeći rješenje. Ponavljam da smatram da smo najbolje moguće rješenje u okviru datih okolnosti pronašli.

Ono što stvara dilemu, pretpostavljam i među znatnim brojem pripadnika Vojske Jugoslavije, a i među velikim dijelom opozicije, konačno i u javnim medijima, to je zanemarivanje elementarne istine da je cilj dostignut i da tom dostignutom cilju treba prilagoditi sada nova sredstva onom narodnom: "zasvirati, ali i za pas zadjenuti". Sada je faza u kojoj se, upravo, treba

"za pas zadjenuti", uknjižiti i zaštititi sve ono što je po cijenu velikih ljudskih žrtava i materijalnih razaranja dato.

Upravo ovdje u otklanjanju te osnovne dileme ja vidim osnovni zadatak, ulogu i svrhu djelovanja Vojske Jugoslavije. Ne znam da li je takvih pokušaja činjeno, ali mislim da bi trebalo razriješiti i ove male prisutne, najdobronamernije nedoumice i dileme koje smo i ovdje osjetili i onda političkim radom, ubjedjivanjem otići do osnovne jedinice; malo smo zanemarili taj dio; bojimo se i komesara. Vojska jeste apolitična, ali Vojska mora da shvata da brani i da tumači državni interes, a ovo je državna politika koja je najugaoniji kamen tog državnog interesa.

Što se tiče ostalih pitanja o kojima je bilo govora, meni je drago da je i procjena vojnog vrha upravo u tome da nam u ovom trenutku ne prijete neka izuzetna spoljna opasnost. Prijeti nam ekstremizam i terorizam i izvan granaica SR Jugoslavije i unutar granica SRJ. Molim vas da ekstremizmu i terorizmu koji jeste realna opasnost upriličimo odbrambena sredstva. Ne vidim svrhu da, recimo, zbog mogućeg ekstremizma dižemo desetine hiljada rezervista. Vi znate da to nije sredstvo kojim se možemo braniti od ekstremizma i terorizma. S druge strane, zna se kako i na koji način koordiniranom aktivnošću sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, mobilnim elitnim jedinicama se, ipak, taj problem može sagledati i spriječiti.

Ono što je neobično važno, to je da pokušamo da izbjegnemo "začaranu" priču, krug iz kojeg se teško možemo izvaditi; čini mi se da u njemu stalno stojimo za svih ovih 25 sjednica Vrhovnog saveta odbrane. Smatram da smo svi na zajedničkom poslu i da se mora uvažiti činjenica da u ovom trenutku u SRJ ne postoji 248 miliona dinara koje možemo da odvojimo za neku namjenu. Možemo da napravimo samo kaos i da dovedemo do kraha ekonomskog programa. Realni problemi sa kojima se mi suočavamo, na žalost, mnogo su bizarniji i mnogo složeniji. To su problemi kako da isplatimo narednu platu profesionalnom sastavu Vojske Jugoslavije.

Molim da Generalštab, zajedno sa svim svojim stručnim službama i u saradnji sa Saveznom vladom, uvaži činjenicu da ne postoji kasa iz koje je moguće uzeti čak i onih 30 miliona koje smo prošli put ovdje načelno odobrili kao sredstva; da jednostavno

imamo u vidu činjenicu da je sada borba za preživljavanje. Konačno, taj ekonomski faktor je bio jedan od odlučujućih faktora u našem procenjivanju daljih postupaka, mjera i činjenja. Dok smo imali one dvije milijarde dolara koje su utrošene u Bosni i Hercegovini, zaista nismo raspravljali o 200 i nešto miliona dinara ili maraka koji su ovdje, ali molim da uvažimo da ne treba jedni drugima da prebacujemo "lopticu".

Zbog toga, mislim da mjere koje se traže od Savezne vlade, naročito u tački 3. i 4. jednostavno nisu realne - da se donese odluka o korišćenju određenih proizvoda iz saveznih robnih rezervi bez nadoknade (tačka 4.) u stvari jedna je od poluga zbog kojih stalno ide javno prepucavanje na relaciji guverner Narodne banke Jugoslavije - Savezna vlada, zbog toga što su ta sredstva već materijalno bilansirana i ulaze u neko pokriće već dosadašnjeg nivoa potrošnje koji se obezbjeđuje na osnovu ovog Programa, a da se iznadje mogućnost za povećanje finansijskih sredstava i njihov redovniji priliv; redovnost priliva je stalni zadatak Vlade koji se može uraditi na koordinaciji, ali povećanje finansijskih sredstava je apsolutno nemoguće uraditi bez rebalansa Budžeta; o tome smo mnogo pričali.

Dao bih kratak komentar na mjere iz nadležnosti Vrhovnog savjeta odbrane. Mislim da sada ne treba staviti van snage Odluku o nepozivanju na vojne vježbe obveznika rata 1991/92. godine. Što se tiče zemljoradnika, mislim da je već ranije doneta odluka, sada otvara prostor da se u narednim mesecima izvrši popuna rezervnog sastava i pozivanje zemljoradnika; mislim da su to sada mjeseci koji će to omogućiti.

Molim vas da još razmislite - tu ne mogu da sugerišem ništa posebno - s obzirom na podatke, činjenice i analize koje smo ovdje čuli, mislim da treba vrlo pažljivo procjeniti da li nam je potreban ovoliki broj poziva iz rezervnog sastava, jer stvara izuzetno visoko opterećenje po osnovu vojnog budžeta. Mislim da ostaje problem koji treba da razrešavamo, a to je - kako pomagati Srpskoj vojsci Krajine, imajući u vidu realnu činjenicu da je fizički prostor i mogućnost za njihovo pomaganje spriječen.

Mislim da jednostavno treba izvršiti rad u profesionalnom smislu, do jedinica, da se u stvari shvati suština i namjera

naše državne politike, našeg državnog interesa i da se pripadnicima Vojske Jugoslavije, na savremeni način i u modernim formama, objasni šta, u stvari, znače mjere i aktivnosti državnog rukovodstva. Pretpostavljam, ukoliko se ti ljudi nadju sami sa sobom, pa čitaju novine i gledajku TV dnevnik, teško mogu da se snadju u poplavi informacija. Ali, nadam se da je svima nama ovdje sasvim jasno, da odluke koje smo donjeli znače odluke za mir i da ne treba nikakvo drugo preispitivanje takvih odluka u ovoj situaciji vršiti.

Hvala!

ZORAN LILIĆ:

Hvala, Momire!

Ko dalje želi reč?

Reč ima predsednik Vlade.

RADOJE KONTIĆ:

Pokušao bih da budem kratak i da ne ponavljam to što su dvojica predsjednika rekla.

Imam osjećaj određene diskrepance između onoga što je dato kao ocjena sadašnjeg bezbednosnog trenutka i onoga što smo kasnije čuli u mjerama. Jer, povećanje vojnih efektivna, brojnosti Vojske, povećanje rezervi, naoružanja i svega ostalog što je predviđeno, u stvari, upućuje na zaključak ili na povećanu opasnost, ili na potrebu višeg nivoa vojne spremnosti. To iznosim više kao jedan utisak, nego kao potrebu da se oko toga posebno raspravlja.

Drugo, pomalo imam utisak da se do kraja ne shvata Odluka Savezne vlade. Nekako bi moglo da se protumači da je ta Odluka doneta brzopleto, nepromišljeno itd. i da se ta Odluka može, u određenom smislu i u određenim aspektima, mijenjati. Međutim, to je prevashodno bila politička odluka, sračunata na prihvatanje mira i na upozorenje rukovodstvu bosanskih Srba na pogubne posljedice, ukoliko se opredjele za ratnu opciju. Kao takva, ona nije niti može voditi računa o svakom detalju, ekonomskih ili vojnih posljedica. Odluka je to sasvim jasno kazala, i u tački 3. jedino je dozvolila humanitarnu pomoć.

Ja bih pledirao za jednu vrstu fleksibilnijeg tumačenja tog dijela Odluka koji je vezan za humanitarnu pomoć. Zbog

toga smo mi tamo taksativno nabrojali u tački 3. da se ta pomoć odnosi samo na hranu, lijekove i odjeću, ali se pokazuju i neka druga pitanja više nego aktuelna: liječenje bolesnika, lijekovi ne samo za liječenje ljudi; pitanje udžbenika za početak školske godine i još neka pitanja. Molio bih da se, ako ne ovdje, onda u nekom drugom razgovoru dogovorimo kako to tretirati?

Osvrnuo bih se kratko na ovo što je dato kao mjere koje bi trebalo da preduzme Savezna vlada.

Prvo, "Neophodne pripreme organa MUP-a za prihvati i razoružanje naoružanih grupa i pojedinaca". Moram da priznam da mi nije jasno o kakvom se prihvatu i razoružanju radi i na koje se grupe i pojedince odnosi? Ali, bez obzira na tu činjenicu, moram da skrenem pažnju da ovo nije faktička nadležnost Savezne vlade, jer se granica i čuvanje granice nalaze u nadležnosti republika. Ako iz tog naslova ima kakva potreba, da se da kakav zaključak, onda bi to trebalo nasloviti na republičke MUP-ove, a ne na Saveznu vladu.

Drugo, "da se svestrano sagledaju problemi koji mogu nastati masovnim prilivom izbeglica i pripreme odgovarajuća rešenja" - to opet nije nadležnost federacije i Savezne vlade; problem izbeglica se nalazi u nadležnosti republika. Mi na nivou Savezne vlade nemamo nijedno tijelo koje se bavi izbjeglicama, ali i jedna i druga republika imaju svoje komesarijate koji se bave pitanjem i smještajem izbeglica, a i druge organizacije.

Treće, "da se iznadju mogućnosti za povećanje finansijskih sredstava...", predsjednik Bulatović je o tome govorio. Moram da skrenem pažnju na nekoliko okolnosti u realizaciji vojnog budžeta. Prije svega, da kažem da mi dnevno svaki priliv raspodjeljujemo po proporciji koja je utvrđena u budžetu na Vojsku i na ostali dio savezne administracije, tako da se dnevno raspodjeljuju sredstva u datoj proporciji. Na žalost, i pored određenog povećanog priliva sredstava u posljednjih nekoliko mjeseci, kod Vojske se javljaju dva teška problema: jedan je isplata zarada profesionalnom dijelu Vojske i drugi je kontinuirano povećanje duga prema vojnoj industriji. Tako, na primer, za isplatu ličnih dohodaka ili prvog dijela ličnih dohodaka za mjesec juli - bio sam prinudjen da na intervenciju predsjednika Lilića prvo izdavam pet, pa onda deset miliona sa ove druge stavke koja pripada civilnom sektoru,

da bi se isplatilo 70 posto akontacije zarada za Vojsku Jugoslavije.

Što se tiče dugovanja privredi, ona ovih dana dostižu 70 miliona dinara; bila su 40, pa 50, 60, pa sada 70.

Sa treće strane, nikakve šanse nema da se bilo kakav rebalans budžeta usvoji u Saveznoj skupštini. Prema tome, naše su mogućnosti da se krećemo u okviru raspoloživog budžeta. Pri tome, molio bih saglasnost Savjeta i Generalštaba da se izvrši tzv. previrmanisanje sredstava sa ostalih stavki i da se u odredjenom smislu ide na povećanje zarada profesionalnom sastavu Vojske Jugoslavije. Jer, ne možemo sa 80 dinara ostati dalje u situaciji kada je prosečan lični dohodak na nivou Jugoslavije već dostigao 185 dinara. Pre dva-tri mjeseca mi smo skoro bili izjednačeni, a sada su ta prosječna primanja neuporedivo veća nego što je naša osnovica.

Molio bih Savjet bar za načelnu saglasnost oko toga kako bismo radili na tim pitanjima. Novih sredstava nema. Pri tome, naravno, moramo se pobrinuti da nadjemo nove izvore sredstava, da bi se ovo što je planirano kao budžetski rashod moglo obezbjeđiti.

Četvrta tačka, "da se donese odluka o korišćenju određenih proizvoda iz saveznih robnih rezervi bez nadoknade"- ne znam na što se misli, ali moram kazati da smo mi u cilju realizacije programa ekonomskog oporavka zemlje donjeli odluku da se 170 miliona dinara robnih rezervi proda da bi se ovaj obim Saveznog budžeta, koji je utvrdjen Saveznim zakonom, mogao koliko-toliko realizovati. Na žalost, ta prodaja ne ide dobro, zbog toga što, jednostavno, tih sredstava nema kao materijala u robnim rezervama jer su već kod privrede potrošena. Sada bi trebalo ta potrošena sredstva kod privrede da naplaćujemo, što se pokazuje izuzetno teškim, jer bi to značilo povlačenje obrtnih sredstava privrede u Savezni budžet.

U ovom trenutku imamo u saveznim robnim rezervama oko 240 miliona dinara. Nadam se da se niko ne može zalagati da se taj nivo robnih rezervi koji, u stvari, ne omogućava ni ozbiljnije vojne potrebe ni za nekoliko dana, a ne za 15 ili 20 dana, da se dalje može ići sa prodajom tih rezervi. Naravno, to su prije svega energetske rezerve. Mogu da kažem da mi imamo jednu

trećinu dizela u odnosu na tzv. NEP rezerve - neprikosnovene rezerve. Dalje smanjivanje tih rezervi apsolutno ne dolazi u obzir po bilo koju cijenu, izuzev za krajnje potrebe.

Prema tome, ni ta odluka, apsolutno, ne može da se realizuje.

Ovo "informativno-propagandni potencijali, sačiniti program djelovanja prema inostranoj i domaćoj javnosti", u odredjenom smislu može, ali skrećem pažnju da je i to u nadležnosti republika delom.

Hvala.

ZORAN LILIĆ:

Hvala!

Reč ima general Perišić.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Polazeći od mesta i uloge Vojske Jugoslavije, mi smo dužni da Vrhovnom savetu stavimo na uvid sve ono što Vojsku iritira, da bi se ona sto odsto ponašala, upravo u skladu sa donetim odlukama.

Upravo zato smo postavili pitanja koja su bitna, da date svoj stav, da Vojska ni u jednom svom segmentu svog rada, odlučivanja i pripreme društva za sprečavanje ugrožavanja bezbednosti ne bi lutala.

Ja se zahvaljujem što ste ovde pojasnili mnogo stvari.

Idemo na prvo pitanje.

Postavili smo ovakvo pitanje, upravo iz razloga da bismo čuli stav svih vas i da bi se mogli opredeliti bez ikakve dileme. Čuli smo stav i veoma nam je drago. A nema uopšte nejasnoća da mi nismo razumeli, to smo potvrdili svojim izjavama i delovanjem; sve smo uradili i do rineli da sačuvamo bezbednost SR Jugoslavije, iako se na njenim granicama već četiri godine vodi rat.

Prema tome, nema nikakvog nerazumevanja, mi to potpuno razumemo, ali hoćemo da znamo pravi stav, jer do juče smo pomagali Republiku Srpsku u smislu mnogo čega. Posle ove Odluke, ima niz stvari koje nisu dovršene, a vezane su za Republiku Srpsku:

Prvo, nepravilna rasporedjenost remontnih kapaciteta i drugih postrojenja vezanih za namensku proizvodnju. Vi znate, oni su nešto branili da se izveze, nešto nije izvezeno, jer se išlo na jedinstveni bilans za potrebe rata itd. - to je ostalo.

Pošto su neki kapaciteti bitni za održavanje sredstava ratne tehnike SR Jugoslavije ostali na onom prostoru, moramo napraviti dodatna ulaganja i naći radne organizacije koje će to nadomestiti, da ne bismo trpeli velike štete od neredovnog održavanja sredstava. Na primer, tu je remont avio motora. Mi za to ovde nemamo mogućnosti da vršimo onako kako smo do sada vršili razmenom sa vojnom industrijom na prostoru Bosne itd.

Drugi bitni problem je ovo što ste Vi pomenuli - uvezanost jedinstvenog sistema veza i radarskog sistema. Hoćemo li u ovoj fazi, kada zaista preti opasnost da se naruši bilo koji elemenat sistema veza i radarskih, ići na podelu sistema, ili nećemo? Jer, ako idemo na podelu sistema, onda postojati neki period da se i jedan i drugi sistem zaokruži u jedinstvenu celinu, kako bismo zaista mogli non-stop pratiti situaciju u vazduhu i ne dozvoliti da neka letilica ugrozi našu bezbednost.

Plus, što multiplicira sve ovo - namerno sam izašao na kartu - to je da Republika Srpska Krajina, koja je ovde bila uvezana u taj jedinstven sistem, ako razrušimo sistem uvezan za taj prostor koji je pod kontrolom i Republike Srpske Krajine i Republike Srpske i Republike Jugoslavije, onda ćemo neopravdano kazniti Republiku Srpsku Krajinu, jer onda neće imati sistem veza i radarski sistem, čime njenu borbenu gotovost dovodimo u pitanje?

Prema tome, pitanje je - da li da ostanemo kod sadašnjeg jedinstvenog sadašnjeg sistema veza, radarskom sistemu i svakom drugom, ili ne?

Ima tu i niz drugih stvari. Mi smo, sećate se, u startu to inicirali - ja sam se za to zalagao - da svi profesionalni vojnici sa ovog prostora idu u Republiku Srpsku, odnosno Republiku Srpsku Krajinu, a koji su poreklom otuda. Onda smo to ublažavali i doveli na nivo selektivnosti. Po tom nivou selektivnosti, to je otišlo tamo. Dobar deo tih ljudi je ostao tu. Sada imate te ljude, koji nisu hteli da idu dobrovoljno onda kada je njegova rodna gruda ugrožena, jer nije imao dovoljno patriotske

svesti. Ali, kao i gro izbeglica ovde, najgrlatiji su i oni unose defetizam itd. Šta sa takvim čovekom? Ja sam to već i rekao dole po dubini, tako i radim, ali hoću da se to verifikuje - takvog čoveka treba odmah uputiti, pa se dvostruko postiže cilj: prvo, pomaže svom narodu kada nije pomagao do sada i, drugo, sprečava se defetizam ovde. Međutim, ja znam da svi oni koji sada odu tamo neće biti koristi, jer kada nije otišao kada je trebalo, sada će se isto ponašati.

U tom smislu jako je važno da se zauzme jedinstven stav. Ja samo navodim tri bitna segmenta pitanja, a tako kako je u Vojsci, tako je i u svim drugim segmentima našeg društva. Ja sam zato i tražio prošli put sastanak, da se operacionalizuje, šta znače one tri tačke, u smislu kada se to operacionalizuje u svakom segmentu odnosa SRJ prema Republici Srpskoj, kako se taj odnos implicira na Republiku Srpsku Krajinu, sa kojom treba nastaviti odnose kao i do sada. Pored ostalog, tu je i tranzit bilo čega za Republiku Srpsku Krajinu. Kao što vidite ovde, nema nikuda da to ide nego preko Republike Srpske. U nekom daljem razvoju situacije, to se bezmalo ne može nikako obezbediti da dodje tamo, obzirom na mogućnost pogoršanja.

Ja vam se veoma zahvaljujem što ste tako bili direktni i pojasnili neke stvari gde je bilo dilema, iako apsolutno nema dileme u bitnim stvarima.

Sledeće, što bih želeo da naglasim, mi smo dužni kao vojnici da predvidjamo, a ako predvidjamo držimo inicijativu u svojim rukama, a ako držimo inicijativu u svojim rukama onda ima šanse da bezbednost zemlje održimo; zahvaljujući tome do sada smo održali bezbednost zemlje. Inače, ako čekamo da nas stvari zateknu bez vaše odluke, onda obično "gasimo požar", a ja to ne želim. Vama se zahvaljujem što ste uvek na moju inicijativu sazvali Vrhovni savet i dali nam uvek dovoljno prostora da mi možemo samostalno, u okviru predloženih mera, to što vi odobrite i odlučite, bez sazivanja, u datom momentu, kada za to postoji potreba, da preduzmemo mere.

Sa tog aspekta treba gledati te predložene mere. A te predložene mere su sve korektne, sem možda prve, ali trebalo je jedno bolje opredeljenje, upravo ovako kako ste izneli.

Pogledajte ovaj prostor! Gospodo, neminovno je da Republika Srpska, sa ovakvim brojem ljudi, koji je tu izražen, sa ovoliko sredstava koliko ima, ako budu uporni i istrajni u svojoj budalastoj odluci, neminovno je da počnu gubiti prostor. Budu li gubili prostor, mi ćemo se sigurno suočiti sa problemima sledeće prirode:

Prvo, beženja izbeglica. Ako se samo Banja Luka bombarduje, očekujte minimalno 100 hiljada izbeglica, što ugrožava bezbednost SR Jugoslavije.

Drugo, u okviru tih izbeglica biće i naoružane grupe. Ako ne preduzmemo oko toga mere i ne opredelimo se šta ćemo s tim, onda se ugrožava bezbednost SRJ.

Dalje, tu bi bile nekontrolisane grupe izbeglica. Ja samo govorim odgovorno da ima paravojnih jedinica i u Republici Srpskoj i u Republici Srpskoj Krajini, čak i ovde, na papiru, u SRJ, ali zahvaljujući našoj saradnji sa MUP-om, one nemaju šanse da žive, niti sutra da se formiraju, ako preduzmemo određene mere.

Kada je to tako, onda u nekoj situaciji gubljenja teritorije, nekontrolisanog povlačenja i neorganizovanog prihvata naroda, uz te pojedince, grupe i otkaçene manje jedinice itd. u sprezi sa unutrašnjim neprijateljem, može izazvati veoma teško stanje u SRJ. Ako mi nemamo u nekim situacijama odrešene ruke, onda pretil opasnost da dodje do sukoba Srba, a strani faktor upravo to i želi. Onda bi spoljni faktor, uz pomoć unutrašnjeg neprijatelja, ostvario svoj cilj, uslovno reći preko naših vojnika - mislim na taj otpad, a da ne angažuje svoje vojnike, kako je, uostalom, uradio u celoj bivšoj SFRJ: sve cilje je ostvario ne angažujući svoje vojnike, nego angažujući upravo pripadnike našeg naroda.

Ako bismo mi dozvolili, a pretil opasnost građanskog rata, ako ne sasečemo sve mogućnosti građanskog rata u korenu, onda bi taj rat na ovim prostorima bio daleko krvaviji nego što je bio do sada.

Zato smo mi to sve izneli, sa velikom dozom, najcrnjom varijantom da bismo mogli videti opasnost koja nam pretil i da stvorimo prostor za preduzimanje mera na vreme, a ne da čekamo da nam se nešto desi, pa da onda u haotičnom stanju donesemo neke pogrešne odluke.

Sledeće pitanje koje bih želeo da potenciram, to je finansiranje. Za preduzete mere koje su sada zađeјstvovane, a vidite koliko ovde ima kružića (pokazuje na karti), za čime prije nismo imali potrebe, jer je ovo bilo bezbedno i bilo je u potpunoј korelaciji, pa nije bilo potrebe da se obezbeđujemo. Sada to moramo. Mi smo rekli da nam treba 36 miliona dinara. Naredjeno je da se te pare nadju. Mi smo "kratki" za tih 36 miliona dinara. To je za to što je sada preduzeto. Ja bih bio pun sreće da ne treba ništa više da ne preduzimamo, jer onda ne bi trošili ni dinara. Mogu reći da smo do te mere selektivno radili stvari, čak dole bataljon nismo poslali nego ojačanu četу. Procenili smo da momentalno nema potrebe za tim, jer nema potrebe držati ljude, da svaki dan ima 15 dinara dnevnicu, kada mogu ti troškovi mogu da se svedu na minimalne.

Znači, trebalo bi da se za nas nadje tih 36 miliona.

Sledeće, ja sam više puta rekao, Vojska može da živi sa pet dinara mesečno, ali ako tako žive i sve slične institucije kod nas. I tu nema problema; nikakvih potresa biti neće - ja vam to garantujem. Ali, ako u drugim institucijama ide rast plata, onda mora adekvatno tome da rasta i plata u Vojsci. U protivnom, to izaziva izvesnu vrstu nezadovolјstva, a ja ne bih želeo da u inače nestabilnoj situaciji Vojska bude uzročnik bilo kakvih potresa. Ali, gospodo, nemoguće je to obezbediti kada je odobreno 743 miliona u startu, kada je osnovica bila 35 dinara, u medјuvremenu povećana je u Republici Srbiji na 180 dinara, a u Vojsci je to još uvek na 85 dinara. Nemoguće je od iste količine novca pratiti rast plata, a da se to veoma reativno ne odrazi na borbenu gotovost. Mi smo do sada ukupno realizovali 64 odsto odobrenih sredstava, što je u skladu sa odlukom, i do kraja godine možemo ići sa odobrenim sredstvima - ne treba ništa više sa onih 36 miliona, i ako ostanu plate kako ste vi odlučili u maju ove godine. Ali, ako se plate povećavaju, onda mi moramo skidati sa drugih stavki, a to smo već do sada tako skinuli, da 50 odsto ukupnog budžeta Vojske Jugoslavije ide na plate i penzije, a ostalih 50 posto ide za ishranu vojnika, život vojnika, osnovno održavanje i najnužniji remont vitalne borbene tehnike i infrastrukture. Ali, postoje granice koliko to može na račun plata i penzija da se pomera.

Ako idemo dalje, onda drastično smanjujemo borbenu gotovost.

Zato vas molim, ako možete, da nešto učinite. Ili da zaključimo plate u društvu, pa neka bude u društvu plata tolika i tolika i da nema rasta i u Vojsci, ili ako ide u društvu, onda za tu razliku trebaju povećana sredstva. Ja kao vojnik za to pare ne mogu da smislim, jer nema od čega.

Još jedna stvar, vezana za sve ovo. Molim vas da unutrašnje snage koje su na neprijateljskoj poziciji ne potcenjujemo. Nemojmo potceniti iz više razloga. Spoljni faktor želi da promeni društveno-politički i ekonomski sistem u SR Jugoslaviji, ili da se taj sistem, na neki način, uklopi i koji će koristiti interesnim sferama. U tome on maksimalno koristi domaćeg neprijatelja, a domaći neprijatelj u tome vidi šansu da dodje na vlast. To je uvek opasnost koja pretila i to ne treba potceniti iz više razloga. Mi nećemo dozvoliti da Vojska Jugoslavije bude nesprema u bilo kojoj situaciji.

Zato smo bili dužni da vam ovako, možda suviše defetistički izložimo situaciju, ali mi u startu uvek izlažemo najtežu situaciju koja bi nas mogla zadesiti.

Unutrašnji neprijatelj može da iscenira da vrši pomoć preko granice SRJ da bi, u nekoj eskalaciji sukoba i podrške NATO pakta iz vazduha, izvršio se udar po SRJ. Normalno, tu pretila opasnost i od secesionističkih snaga, koje - garantujem i siguran sam - neće se dići bez signala spolja. Kao što vidimo, taj signal spolja neće doći, ali ako bi došlo do bilo kakvih unutrašnjih nemira na prostoru SRJ, oni bi se odvažili da se sami dignu, bez ikakve pomoći spolja.

Dalje, u slučaju neuspeha socijalnog programa, to bi moglo izazvati socijalne potrebe, a u socijalnim potresima se stvara sasvim jedna druga situacija, gde će opet domaći neprijatelj pokušati da iskoristi ono što za sada nikad nije uspeo.

Hvala!

ZORAN LILIĆ:

Hvala!

Pre nego što predložim zaključke, želeo bih i ja nešto da kažem.

Kao član Vrhovnog saveta odbrane, nemam niti jedan razlog da menjam svoje opredeljenje po pitanju mira i rata i veoma sam zahvalan predsedniku Miloševiću na ovako detaljnom izlaganju danas, a svakako i Momiru Bulatoviću, obzirom da pretpostavljam da su otklonjene bilo kakve moguće sumnje u opravdanost politike koja se vodi u kontinuitetu Republike Srbije i Republike Crne Gore.

Iz izlaganja generala Perišića, mogu da zaključim da ni Vojni vrh nema rezervi na ovakvu politiku?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Nema.

ZORAN LILIĆ:

Mislim da je to dobro da se kaže i da se više unazad ne vraćamo kada su ovako značajne stvari u pitanju, koje su odavno opredeljene i definisane u politici koju vodimo: po pitanju nacionalnih interesa srpskog i crnogorskog naroda, a i svih građana SRJ, odnosno pitanje rata mira i pitanje doslednog sprovođenja politike koja je obezbedila da izbegnemo - ja bih ponovio te tri značajne stvari: uvlačenje SRJ u rat, to su nove sankcije, i svakako pitanje posmatrača, koje je za sada stavljeno po strani, na čemu ne treba, zaista, graditi bilo kakav defetizam i pružati bilo kakvu pogodnu hranu opozicionim strankama koje pokušavaju da manipulišu sa tim pitanjem koje je - čuli ste - marginalizovano čak i od strane ministra Kozirjeva.

Želim da još jednom naglasim da i Vojska Jugoslavije treba i dalje da afirmiše mirotvornu politiku, kako u Vojsci Jugoslavije, tako posebno među starešinama u Vojsci Republike Srpske i Srpskoj vojsci Krajine, obzirom da često najveći deo Vrhovnog saveta odbrane posvećujemo upravo tim prostorima tamo. Mislim da uloga Vojske Jugoslavije može da bude veoma značajna, pre svega oficira iz Vojske Jugoslavije.

Predložio bih da zaključak broj 7. koji se odnosi na oficire koji ne žele da ostanu u Republici Srpskoj, jer se ne slažu sa stavovima i politikom koju vodi rukovodstvo Republike Srpske, apsolutno prihvatimo i da im omogućimo da se ovde vrate.

Dalje, da to bude zaključak po pitanju mera iz nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane, kada su u pitanju tačka 1. i tačka 2. o kojima možda danas nije bilo potrebe da otvaramo posebnu raspravu, ali je dobro da smo to uradili, jer smo eliminisali svaku moguću sumnju u ono što radimo.

Zaključak bi mogao biti: da svim sredstvima sačuvamo mir u SR Jugoslaviji i da zajedno utičemo na prihvatanje Mirovnog plana, što jedino može da dovede do ostvarenja upravo tih nacionalnih interesa o kojima smo danas pričali. Prema tome, mislim da su prioritetni zadaci zemlje mir i ekonomski oporavak zemlje. Svako ko pokušava bilo jedno ili drugo da promeni, ne misli dobro ni SRJ ni sopstvenom narodu.

Kada je u pitanju tačka 3. iz mera iz nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane, mislim da jasno proizlazi iz diskusije predsednika Miloševića i Bulatovića - a ja se slažem sa tim - da ne treba da stavimo van snage Odluku o nepozivanju na vojne vežbe obveznike rata 1991/92. godine i zemljoradnike, obzirom da zemljoradnicima upravo sada ističe vreme u kojem su bili zaštićeni da ne idu na vojne vežbe; znači, u dogledno vreme će moći da se pozivaju.

Tačka 4. Mislim da je dobar predlog predsednika Bulatovića da se sagledaju potrebe - da li je, zaista, potrebno angažovati svih 18.200 lica iz rezervnog sastava.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ja sam shvatio da Perišić traži da ima tu mogućnost? To neće realizovati bez potrebe. Obavestiće nas ako bude imao potrebe.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Da, samo kao mogućnost.

ZORAN LILIĆ:

Mogućnost nije sporna.

O tački 5. ne osećam nikakvu potrebu da se posebno izjašnjavam, obzirom da smo o tome mnogo puta o tome raspravljali i da Vrhovni savet ima veoma jasne i precizno donete odluke kada je u pitanju kako pomagati Vojsci Republike Srpske, a pogotovo u

ovim uslovima kada su jasne odluke Savezne vlade i odluke republičkih vlada, a mislim da su jasni i stavovi nas trojice.

Kada je finansiranje Vojske Jugoslavije u pitanju, mislim da bi se morali založiti kao Vrhovni savet odbrane da Savezna vlada obezbedi redovan priliv sredstava koja su već definisana u Budžetu SRJ. Mislim da tu nismo uspeli da odgovorimo, ako se, Pavle, ne varam? Tu imamo zakašnjenja po pitanju potreba Vojske Jugoslavije. Kada taj deo budemo ostvarili onako kako je definisano Budžetom, onda možemo da razgovaramo da li su potrebna dodatna sredstva.

I da se ispoštuje odluka sa prethodne sednice Vrhovnog saveta odbrane, mi o tome nismo dobili nikakav predlog, a to je da Ministarstvo odbrane, Savezna vlada i republičke vlade, pre svega, preraspodelom sredstava omoguće ovih neophodnih 36 miliona.

Oko svega ovog drugog, mislim da smo se jasno izjasnili, da su otprilike ovo zaključci koji mogu da proisteknu sa današnje sednice?

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Dodao bih da bi bilo dobro, ako bude u mogućnosti Kon-tić, da nam prezentira podatke, pa bi trebalo da uključimo predsednike dve republičke vlade i da vidimo ukupno pitanje plata. Jer, mi smo, kao što se sećate, pre nekoliko meseci zamrzli plate. Znam da je moja plata već nekoliko meseci 500 dinara. Ona nikakvu korelaciju nema sa porastom prosečne plate. Ja imam koeficijent 7, a ako je prosek 180 dinara, onda bi bila preko hiljadu dinara. Prema tome, pošto je ona zamrznuta kao i sve plate u javnim službama. Ne znam kakav je to odnos prema platama u Vojsci, ali u svakom slučaju delim stav generala Perišića - onako kako svi na budžetu primaju plate, mora primati i Vojska. Mi samo treba da vidimo stanje njihovih plata, stanje plata u javnim službama, policiji, zdravstvu, školstvu itd. i da vidimo da li ima potreba i kakve ispravke treba da vršimo i da vidimo kako da se za to nadju sredstva. Mi smo procenjivali u Srbiji, nije bilo nikakvih problema u pogledu našeg stava oko zamrzavanja plata, jer su i ovih meseci cene nastavile da padaju. Iako je taj pad vrlo mali, ipak su cene održale punu stabilnost, čak sa tendencijom pada,

tako da je došlo do smanjenja troškova života i realnog porasta standarda zaposlenih u javnom sektoru ukupno. To je nešto manji porast od standarda zaposlenih u privredi, koja je išla nešto brža, ali privreda i mora da ide nešto brže, s obzirom na taj efekat koji e ostvaruje iz realno povećanog obima proizvodnje.

Predlažem da uključimo ova dva republička predsednika, da zajedno pogledamo ceo kompleks plata.

RADOJE KONTIĆ:

Mi smo u proteklom periodu bili zamrzli zarade. Tada je bila osnovica 81 dinar, a prosek u Jugoslaviji bio je 118 dinara. To je bio odnos od 70 posto. Po tom istom odnosu koji je tada bio, sada bi oko 130 dinara nama bila osnovica, a ona je i dalje zadržana na 80 dinara.

Ja sam zbog toga to i predložio. Problem je Vojska, zato što ona ima 80 posto saveznog budžeta, a ona na žalost nema u stavci "zarade" više nego 81 dinar.

Ja sam tražio to da mi odobrite - da mi sa ostalih stavki uzmemo pare za to. Rebalans Budžeta ne dolazi u obzir. Možete vi obezbediti nova sredstva, kojegod hoćete prihode, ne može se to povećati, jer Zakonom više nije planirano. Jedino što nam ostaje, to je da se sa postojećih stavki - za to tražim saglasnost Savjeta - za naoružanje, za vojnu opremu, stanove, ovo i ono, dio sredstava da se previrmariše za zarade. Drugih mogućnost: nema!

Molim, predsjedniče, da se oko toga izjasnimo, da nam date tu mogućnost? Nema potrebe da se oko toga mi posebno sastajemo. Ja se popodne sastajem sa predsednicima vlada. Molim da se sa tim saglasite - da se sa drugih stavki prebaci na zarade?

ZORAN LILIĆ:

Predlažem da prihvatimo predlog koji je dao predsednik Milošević, da se u dogovoru sa predsednicima vlada Srbije i Crne Gore to razmotri.

RADOJE KONTIĆ:

Nema za tim potrebe, ako mi ne date ovu saglasnost!

Dajte mi saglasnost da se sa ovoga prebacuje na ovo - to jedina zakonska mogućnost!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Rajo, to sam već rekao. Ja ne mogu da smanjim ishranu vojnika da bih dao veće plate. Ne mogu da smanjim ni osnovno održavanje za tehniku borbenu, jer će tenk da propadne ako se ne vrši remont.

ZORAN LILIĆ:

Predlažem da se oko ovoga ne zadržavamo, iako je ovo značajno pitanje.

Mislim da je zahtev i predlog generala Perišića da Vojska prati primanja uostalom delu koji finansira Budžet federacije opravdan.

Drugo, postoji zaključak sa prethodne sednice Vrhovnog saveta odbrane da predsednici republičkih vlada, Savezno ministarstvo odbrane i predsednik Savezne vlade iznadju mogućnost da preraspodelom sredstava u Budžetu, ne samo u delu Budžeta koji pripada Vojsci Jugoslavije, nego u ukupnom Budžetu, nadju mogućnost za ovih dodatnih 36 miliona. Mislim da bi relativno brzo mogli da date predlog prema Vrhovnom savetu odbrane kako da se taj problem reši, i da se redovno ostvaruje priliv koji je već odobren Budžetom.

RADOJE KONTIĆ:

Ali, to je posebno pitanje.

ZORAN LILIĆ:

U ovom trenutku iz redovnog priliva nedostaje oko 60-70 miliona. Znači, iz redovnog priliva nije obezbeđeno?

RADOJE KONTIĆ:

Ali, ja ne mogu ništa da radim ako se Savjet ne saglasi s tim da se sa drugih stavki prebacuje na zarade. Jer, drugo je rešenje rebalansa.

ZORAN LILIĆ:

Iz ukupnog Budžeta!

RADOJE KONTIĆ:

Da, iz ukupnog Budžeta, jer civilni sektor je kod nas 20 posto; prema tome, iz vojnog budžeta se prebacuje sa drugih stavki na zarade. Drugog nema, ili rebalans Budžeta, a rebalans nema šansi da prodje u Skupštini. Za to mi morate dati saglasnost, ako mislite nešto da pripremim?

ZORAN LILIĆ:

Rajo, prošli put smo doneli odluku da segledaju mogućnosti ukupnog Budžeta i u budžetima republika nadju mogućnosti.

RADOJE KONTIĆ:

Ja nijesam bio tu kada ste du odluku donosili. Ali, to za Saveznu vladu ne znači ništa u odnosu na Savezni budžet, jer nema stavke. Ta stavka, znači, mora direktno iz Budžeta Crne Gore da ide, oni moraju naći stavku - da oduzmu nekome da bi ustupili Vojsci Jugoslavije. To je jedini način.

Znači, problemi su zakonske prirode, a ne da se samo nadje 36 miliona. I da se nadje 36 miliona, ne postoji zakonska mogućnost da se to isplati bez rebalansa, bilo republičkih, bilo saveznog.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To je lakši problem, ako pare nadjemo!

RADOJE KONTIĆ:

Ali, ja ne govorim o 36 miliona, to je nešto drugo. Ja govorim o platama.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Dobro, plate da pogledamo!

ZORAN LILIĆ:

Dajte nam predlog?

RADOJE KONTIĆ:

Ja sam vam rekao - jedina je mogućnost da se saglasite sa tim: dajte mi mogućnost da sa jedne i druge stavke pre-

baci na plate. Ja drugih mogućnosti nemam.

MOMIR BULATOVIĆ:

To je sada već tehnika. Ja sam shvatio da predsjednik Milošević predlaže sljedeće: mi ovde imamo jedan privid - rastu plate ukupno u društvu, ali je važno da samjerimo da li raste budžetska plata. Mi ono što možemo da uradimo, mi smo mogli kao država da ograničimo budžetsku potrošnju. Ako je tačno da ne raste plata koju iz budžeta primaju ljudi u Srbiji i Crnoj Gori, onda nema razloga da raste ni ova plata. Dajte da to izračunamo, a ti ćeš lako dobiti saglasnost za to.

RADOJE KONTIĆ:

Budžetska plata ne raste!

MOMIR BULATOVIĆ:

- A ovde mi govorimo o budžetskoj potrošnji.

RADOJE KONTIĆ:

Ali, rastu sve plate van budžeta, i to enormno.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ali, mi ne možemo dopustiti rast plata iz budžeta!

RADOJE KONTIĆ:

Dobro, onda ostaje osnovica i za Vojsku od 80 dinara. Ali, ne zaboravite, to je bilo 70 posto u odnosu na prosek u privredi kada smo doneli odluku, a za mesec ili dva to će biti tri ili četiri puta manje.

MOMIR BULATOVIĆ:

Ali, ja zato govorim o prividu. Recimo, plata radnice u Fabrici za proizvodnju keksa u Andrijevaci je veća od plate predsjednika Srbije ili Crne Gore. Ali, nama je bitno da držimo neke poluge u društvu, ... držimo poluge preko budžetske potrošnje. Ako raste budžetska potrošnja u jednoj ili drugoj republici, onda ima osnova da povećavamo plate i u federaciji.

RADOJE KONTIĆ:

Momo, ne može da raste budžetska potrošnja, ona je Zakonom utvrđjena. Budžetska potrošnja ostaje fiksna i ne može da raste.

ZORAN LILIĆ:

Prost primer: da li je porasla moja plata u zadnja tri meseca?

RADOJE KONTIĆ:

Ne može porasti nikako, zato što ti je ograničena Budžetom, a onom drugom nije.

MOMIR BULATOVIĆ:

Sada si sam predložio preraspodjelu stavki?

RADOJE KONTIĆ:

Jesam, ali stavke su čvrste: za plate je jedna, za naoružanje druga, za stanove treća - ne mogu da prabacim s jedne na drugu stavku.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ja sam predložio da ustanovimo činjenično stanje oko plata.

RADOJE KONTIĆ:

Ja predlažem da nas ovlastite da napravimo preraspodjelu, tzv. previrmanisanje s jednih stavki na drugu, jer mi to možemo kao Savezna vlada, ne pitajući Skupštinu, naravno ako se saglasi Vrhovni savjet.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Da se previrmaniše, ako treba da se previrmaniše!

RADOJE KONTIĆ:

Pa, to ja i tražim da se saglasite.

ZORAN LILIĆ:

Tu saglasnost smo dali na prošloj sednici Vrhovnog saveta odbrane.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Ali, meni borbena gotovost zbog rasta plata opada. Ja to ne smem da dozvolim!

ZORAN LILIĆ:

Ja mislim da stvarno nema potrebe da širimo diskusiju. Da predsednik Vlade pripremi predlog i da ga dostavi i to pogledamo i donesemo odluku.

RADOJE KONTIĆ:

Predsedniče, molio bih da zauzmete stav oko humanitarne pomoći. Mi smo u našoj Odluci napisali striktno - lekovi itd.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ja ne bih da menjamo Odluku.

RADOJE KONTIĆ:

Ali, ne menjamo odluku. Ali, šta da radimo - da li sada da im damo ili ne damo udžbenike?

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Da im damo udžbenike, jer smo ih odšampali.

RADOJE KONTIĆ:

Dobro, ili da ne liječimo ranjenike ovdje?

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To nema veze sa Odlukom, oni ovde dolaze kao građani i leče se.

RADOJE KONTIĆ:

Ne, ima tu i naših sredstava. To smo mi za humanitarnu

pomoć dali, što plaćamo i mi, a ne samo oni.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To treba da ostane, ali uopšte ne treba menjati Odluku.

RADOJE KONTIĆ:

Nećemo menjati Odluku, nego samo tražim da mi tumačenje date, da ne budemo tako striktni: ako je lijek, puštamo ga i ništa drugo. Na primer, puštamo lijek za ljude, a ne puštamo lijekove za stoku itd.

ZORAN LILIĆ:

Lek je - lek!

Moma može da prenese celom Kolegijumu da je do sada prešlo 4 miliona i 800 hiljada kilograma hrane i humanitarne pomoći. Za Republiku Srpsku Krajinu je dato 2 miliona i 800 hiljada kilograma. Prema tome, nije tačno da iz Srbije i Crne Gore ne ide humanitarna pomoć.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Sve to mi znamo, tu nema problema.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

I udžbenici su duhovna hrana.

ZORAN LILIĆ:

Zaključujem sednicu Saveta i zahvaljujem se na učešću u radu.

(Sednica zaključer u 15,10 sati)